

SAK

SAK:n jäsentutkimus **24**

SAK:laisten alojen työntekijöiden

työelämäodotukset ja

yhteiskunnalliset asenteet

SAK:N JÄSENTUTKIMUS 2024

SAK:n alojen työntekijöiden työelämäodotukset
ja yhteiskunnalliset asenteet

Ari-Matti Näätänen

Tutkimusasiantuntija, VTT
SAK

ISBN: 978-951-714-332-5

SISÄLTÖ

	TIIVISTELMÄ	4
1	JOHDANTO	7
2	TYÖELÄMÄN TÄRKEYSJÄRJESTYS, TOIMEENTULO JA LIITOSTA EROAMISEN HARKINTA	8
	2.1 TYÖSSÄ TÄRKEINTÄ ON TYÖPORUKKA JA -TURVALLISUUS	8
	2.2 JOKA KYMMENES SAK:LAINEN SUURESSA KÖYHYYSRISKISSÄ	10
	2.3 AMMATTILIITON JÄSENYYDESTÄ LUOPUMISTA HARKITAAN, JOS TULOT EIVÄT RIITÄ PAKOLLISIIN MENOIHIN	12
3	ODOTUKSET AMMATTIYHDISTYSLIIKKELTÄ	13
	3.1 AMMATTIYHDISTYSLIIKE TURVAAMAAN PALKKAUS JA MUUT TYÖEHDOT	13
	3.2 AMMATTIYHDISTYSLIIKKELTÄ ODOTETAAN TYÖPAIKKOJEN TURVAAMISTA JA TYÖELÄMÄN TASA-ARVOA	14
4	ARVOT JA LUOTTAMUS INSTITUUTIOIHIN	16
	4.1 SAATAVUUSHARKINTA JA TULOEROJEN TASAAMINEN SAAVAT KANNATUSTA	16
	4.2 JÄSENET LUOTTAVAT ENITEN POLIISIIN, OMAA LIITTOON JA SAK:HON	20
5	YHTEENVETO	22
6	LIITTEET	24
	6.1 TILASTOLIITE	24
	6.2 KYSYMYSLOMAKE	28

TIIVISTELMÄ

Ammattiyhdistysliikkeen tulevaisuuden kannalta on ensisijaista, että sen toiminta hyväksytään laajasti jäsenten keskuudessa. Työmarkkinoiden vastakkainasettelu on voimistunut. Sen vuoksi juuri nyt on tärkeää tutkia, mitkä keskeiset työelämä- ja arvokysymykset jakavat SAK:n liittojen jäsenkuntaa ja mitkä eivät. Etsimme vastausta kysymykseen tässä tutkimuksessa. Tulokset perustuvat heinä-elokuussa 2023 kerättyyn aineistoon, joka edustaa SAK:n työssäkäyviä jäseniä.

Tässä tutkimuksessa olemme tarkastelleet laajasti SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajien arvioita työelämästä ja elämän arvoista. Kysyimme mielipidettä yhteensä 55 eri asiassa. Tarkasteltavana olevista asioista lähes 90 prosenttia on sellaisia, joissa ei havaittu juurikaan mielipide-eroja nais- ja miesvaltaisten alojen välillä. Esimerkiksi käsitykset hyvästä työelämästä yhdistivät jäsenistöä laajasti.

Suuri osa vastaajista odottaa työltä työturvallisuutta ja hyvää työporukkaa. Monen odotukset kohdistuvat myös työpaikan jatkuvuuteen ja siihen, että esimies on helposti lähestyttävä. Asioissa ei ollut eroja mies- ja naisvaltaisten alojen välillä. Lisäksi suhtautuminen ajatukseen siitä, että palkat alenisivat, jos työpaikan taloustilanne heikkenee, saa lähes jakamatonta kritiikkiä sekä mies- että naisvaltaisilla aloilla. Molemmissa ryhmissä kannatetaan myös sitä, että toimialalla huomioidaan työllisyystilanne ennen kuin EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta rekrytoidaan lisää työvoimaa Suomeen.

Toimialan nais- tai miesvaltaisuus ei myöskään selitä sitä, miksi vastaaja on harkinnut liiton jäsenyydestä luopumista. Lähes joka kuudes (16 %) vastaajista oli harkinnut liitosta eroa, ja syy voi johtua ennemmin siitä, että työntekijällä on pienen palkan takia heikko taloustilanne. Taustalla voi olla myös epäluottamus omaa liittoa tai SAK:ta kohtaan, toisaalta luottamus YTK:hon lisää liitosta eroamisen harkintaa.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että vaikka mielipiteet olisivat mies- ja naisvaltaisilla aloilla samansuuntaisia, niiden välillä on useissa asioissa voimakkuuseroja. Esimerkkinä sekä mies- että naisvaltaisilla aloilla vastaajat arvioivat, että valtion tulisi ryhtyä toimiin tuloerojen kaventamiseksi. Naisvaltaisilla aloilla tämä näkemys on miesvaltaisia aloja huomattavasti vallitsevampi.

Samaa voidaan sanoa myös suhtautumisesta Euroopan parlamenttiin tai työperäiseen maahanmuuttoon. Miesvaltaisiin aloihin verrattuna naisvaltaisten alojen vastaajat kokevat useammin, että työperäinen maahanmuutto on Suomelle tarpeellista. Miesvaltaisten alojen vastaajat

luottavat myös naisvaltaisten alojen vastaajia harvemmin Euroopan parlamenttiin.

Tutkimuksessa havaittiin, että tietyissä asioissa mies- ja naisvaltaisilla aloilla on myös selviä näkemyseroja. Esimerkiksi miesvaltaisilla aloilla ajatellaan keskimäärin, että miehet ja naiset ovat nykyään työelämässä tasa-arvoisia. SAK:n naisvaltaisten alojen vastaajat ovat tasa-arvosta keskimäärin toista mieltä. Arviot ympäristön suojelun talous- ja työllisyysvaikutuksista erosivat myös selvästi nais- ja miesvaltaisilla toimialoilla. Miesvaltaisilla aloilla ajatellaan naisvaltaisia aloja useammin, että ilmastonmuutoksen vastaisista toimista voi olla taloudelle ja työllisyydelle haittaa.

Nais- ja miesvaltaisia aloja erottaa myös korkea palkkaköyhyysriski. Tutkimuksessa havaittiin, että SAK:n alojen työntekijöistä useampi kuin joka kymmenes (11 %) on suuressa köyhyysriskissä ja 74 prosenttia heistä työskentelee naisvaltaisella alalla.

Tutkimuksesta selviää, että ammattiyhdistysliike toimii jäsentensä toiveiden mukaisesti etenkin silloin, kun se edistää TES:n tuomaa turvaa, yhdenvertaista kohtelua työpaikalla ja eri työntekijäryhmät huomioivaa palkkapolitiikkaa. Kun työelämän kehittämisen tavoitteena on työntekijöiden hyvinvointi ja työllisyyden parantuminen, ammattiyhdistysliikkeen toiminta saa laajan hyväksynnän liikkeen sisällä. Etenkin naisvaltaisilla aloilla SAK:laisten tuki on vahvaa myös useissa hyvinvointivaltioon ja työelämänturvaan liittyvässä kysymyksessä.

Tietyissä asennekysymyksissä ammattiyhdistysliikkeen toiminta voi herättää jäsenistön keskuudessa kritiikkiä. Esimerkiksi kärjistyneet näkemykset sukupuolten tasa-arvosta työelämässä jakavat SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen työntekijöitä voimakkaasti. Samoin yli- tai alikorostunut kanta ympäristökysymyksissä voi vieraannuttaa jäsenistöä liitosta, koska miesvaltaisilla aloilla esiintyy merkittävästi kriittisempiä kantoja ympäristöpolitiikan talous- ja työllisyysvaikutuksiin kuin naisvaltaisilla aloilla.

24

SAK:N JÄSENTUTKIMUS 2024

JOHDANTO

Vastaajista valtaosa pitää ilmastonmuutosta vähintään melko vakavana ja joka toinen (44 %) erittäin vakavana ongelmana. Naisista sekä yksityisen ja julkisen palvelualan työntekijöistä yli puolet pitää ilmastonmuutosta erittäin vakavana ongelmana. Miehistä näin ajattelee selvästi harvempi, noin joka kolmas.

SAK:n liittojen jäsenistä 17 prosenttia pitää ilmastonmuutosta vain vähäisenä ongelmana tai ei lainkaan ongelmallisena. Useimmiten näin ajatellaan teollisuudessa (25 %) ja kuljetusaloilla (22 %). Miehistä tätä mieltä on noin joka neljäs (23 %), kun taas naisista näin ajattelee vain kahdeksan prosenttia.

Eri alojen ja sukupuolten väliset näkemyserot nousevat esille myös kaikissa ilmastonmuutokseen liittyvissä väittämässä, joita tutkimuksessa esitimme.

Liittojen jäsenet ovat laajasti samaa mieltä siitä, että työpaikoilla on kehitettävä työtapoja, jotka vähentävät energian ja materiaalien kulutusta. Jäsenet luottavat myös siihen, että ympäristöstävällisten teknologioiden kehittyminen tuo uusia työpaikkoja.

Selkeä enemmistö on vähintään jokseenkin samaa mieltä siitä, että ammattiliittojen tulisi osallistua toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja järjestää ekologiseen toimintaan liittyvää koulutusta työpaikoilla.

Enemmän hajontaa jäsenten näkemyksissä esiintyi, kun kysyimme ammattiliittojen tehtävistä ilmastonmuutokseen liittyen sekä ilmastonmuutosta hillitsevien investointien työllisyys- ja taloudellisista vaikutuksista.

Kun vertailimme sitä, kuinka moni on väittämässä täysin samaa mieltä tai täysin erimieltä, näkemyserot tulevat selkeimmin esille.

Yksityisellä palvelualalla työskentelevistä lähes puolet (46 %) on täysin samaa mieltä siitä, että ammattiliittojen on osallistuttava toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Useampi kuin kaksi kolmesta (38 %) julkisella sektorilla

työskentelevistä on täysin samaa mieltä. Sen sijaan teollisuudessa työskentelevistä ja miehistä näin ajattelee vain reilu neljännes (27 %).

Mitkä yhteiskunnan ja työelämän kysymykset yhdistävät ja mitkä erottavat SAK:n alojen työssäkäyviä jäseniä? Kuinka paljon yhdistäviä tekijöitä on suhteessa erottaviin, ja mitkä ovat näiden keskeiset sisällöt? Näihin ammattiyhdistysliikkeen toiminnan ja sen hyväksyttävyyden kannalta keskeisiin kysymyksiin etsimme vastauksia tässä tutkimuksessa.^{1,2}

Tutkimuksessa tarkastelemme sitä, miten SAK:n mies- ja naisvaltaisten alojen vastaajat suhtautuvat työelämän ja yhteiskunnan ajankohtaisiin ilmiöihin. Tutkimuksessa kysytyistä asioista yhdeksän kymmenestä on sellaisia, joissa ei ole eroja nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajien välillä. Yleisellä tasolla työelämän kehittämiseen ja työelämän edunvalvontaan liittyvät asiat eivät jaa SAK:n alojen työntekijöitä. Näkemyseroja syntyy sen sijaan asenteisiin ja arvoihin liittyvissä kysymyksissä, sellaisissa, jotka eivät useinkaan liity suoranaisesti työhön, työoloihin tai näiden kehittämiseen. Tutkimuksen mukaan ammattiyhdistysliikkeen toiminta hyväksytään laajimmillaan silloin, kun se keskittyy työpaikkatason (arki)elämänpiiriin kulttuuri- ja asuinpaikkasidonnaisten arvokysymysten sijasta.

Seuraavassa luvussa analysoimme SAK:n alojen työntekijöiden vastauksia liittyen työelämäkysymyksiin. Työelämän tärkeiden asioiden lisäksi luvussa arvioimme myös vastauksia, jotka liittyvät palkkaköyhyyteen sekä liitosta eroamisen harkintaan. Luvussa kolme tarkastelemme sitä, millaisia arvioita ja odotuksia SAK:n alojen vastaajilla on ammattiyhdistysliikkeestä ja sen toiminnasta. Luvussa neljä käsittelemme SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen eroja ja yhtäläisyyksiä liittyen luottamukseen yhteiskunnan instituutioita kohtaan sekä suhteessa valittuihin arvo- ja asennekysymyksiin.

¹ Tutkimus perustuu Verianin puhelimitse keräämään aineistoon (n=1203) liittojen työssäkävistä jäsenistä. Aineisto kerättiin 2023. Aineisto edustaa SAK:n liittojen työssäkävää jäsenkuntaa toimialan, sukupuolen ja iän mukaan. Kyselylomakkeen laativat raportin kirjoittaja ja Juha Antila (SAK).

² Tutkimukseen osallistuivat Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT, Ilmailualan Unioni IAU, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL, Aliupseeriliitto, Vankilavirkailijain liitto VVL, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU, Rakennusliitto, Suomen Elintarviketyöläisten liitto SEL, Sähköliitto, Teollisuusliitto sekä Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme.

TYÖELÄMÄN TÄRKEYSJÄRJESTYS, TOIMEENTULO JA LIITOSTA EROAMISEN HARKINTA

SAK:laisten alojen vastaajat odottavat työelämältä hyvää työporukkaa ja työturvallisuutta. Odotukset työuralla etenemisestä tai korkeasta palkasta eivät ole yhtä suuria. Tässä kappaleessa kerromme, kuinka palkkaköhyysriski kasautuu suorittavaa työtä tekeville, etenkin naisvaltaisilla aloilla. Luvun lopussa esittelemme syitä, jotka ennakoivat sitä, että ammattiliiton jäsen on harkinnut jäsenyydestä luopumista.

2.1 TYÖSSÄ TÄRKEINTÄ ON TYÖPORUKKA JA -TURVALLISUUS

Tiedustelimme SAK:n alojen työntekijöiltä, mitkä asiat työssä ovat keskeisiä ja tärkeitä. Sivulla 9 olevassa **kuvassa 1** vastaajien arviot on asetettu tärkeysjärjestykseen keskeisimmästä alkaen. Kuvaa 1 voisi leikkimielisesti kutsua duunarityön keskeisten asioiden tärkeysjärjestykseksi.

Kuvasta 1 huomaamme, että naisvaltaisten alojen vastaajat pitävät suurta osaa työelämäasioista vain hieman tärkeämpänä kuin miesvaltaisten alojen vastaajat. Miesvaltaisten alojen vastaajat arvostavat hyvää palkkaa selvästi enemmän kuin naisvaltaisten alojen vastaajat. Hyvää työporukkaa mies- ja naisvaltaisten alojen vastaajat arvostavat lähes yhtä paljon. Suurimmat erot mies- ja naisvaltaisten alojen keskiarvojen välillä löytyvät siitä, miten paljon vastaajat arvostavat mahdollisuutta vaikuttaa omaan työhön ja työtehtävien mielenkiintoisuuteen.

SAK:n alojen työssäkäyvien jäsenten yksi eniten arvostama yksittäinen työelämän asia on hyvä työporukka. Tämä selviää vastausten keskiarvovertailusta. Hyvä työporukka saa keskiarvon 9, kun ylin mahdollinen arvo on 10. Työyhteisö on SAK:n aloilla yksi työn keskeisimmistä voimavaroista. Tämä selviää myös SAK:n Hyvän työn mittarista (SAK 2022), joten on luontevaa, että työporukkaan kuuluminen on työntekijöille erittäin tärkeää.

Työn henkinen ja fyysinen turvallisuus nousevat tärkeysjärjestyksessä toiselle sijalle heti hyvän työporukan

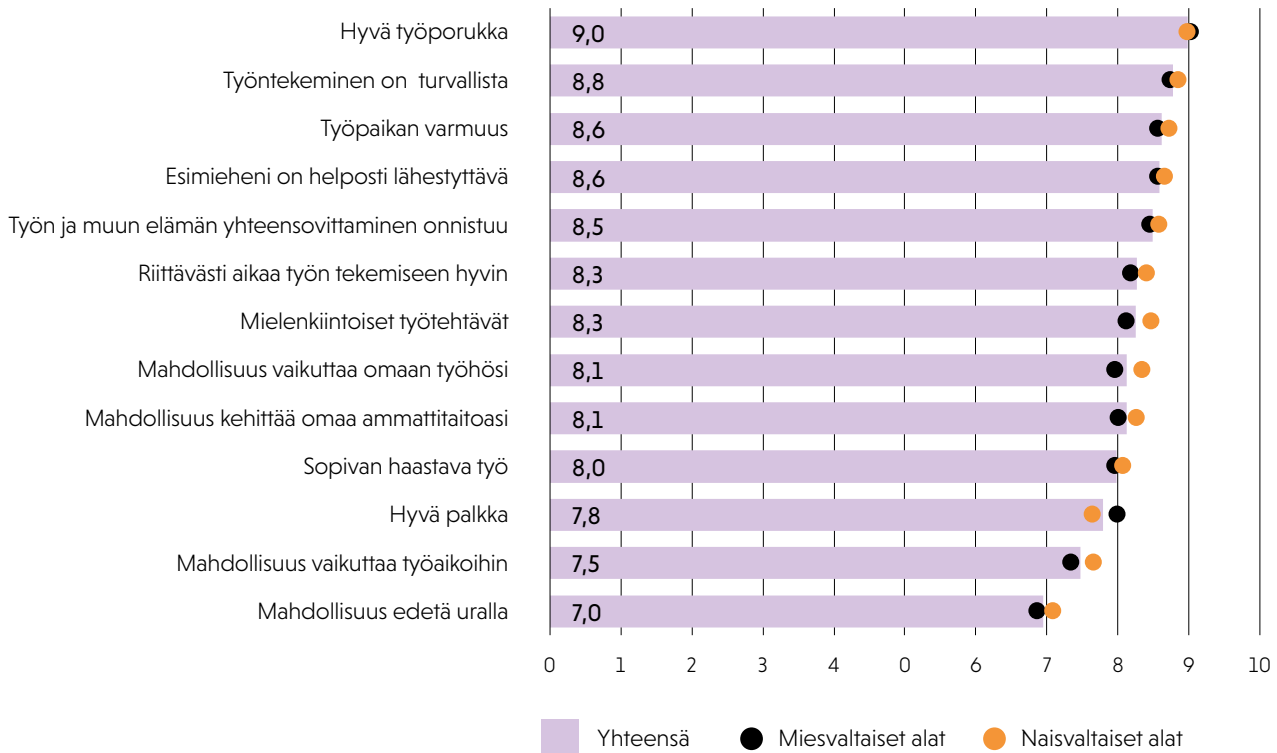
jälkeen (vastausten keskiarvo 8,8). Työnteon henkinen ja fyysinen turvallisuus on myös asia, joka nousee työelämän vahvuuksien joukkoon SAK:n Hyvän työn mittarissa (SAK 2022). Jos ajatellaan suorittavan työn fyysistä ja psyykkistä rasittavuutta, on ymmärrettävää, etteivät työntekijät toivo työhönsä turvallisuuspuutteita. Onkin mahdollista, että osalla vastaajista on kokemusta työn turvattomuudesta, minkä vuoksi turvallisuutta osataan arvostaa.

Työpaikan varmuus ja jatkuvuus sijoittuvat vertailussa jaetulle 3. sijalle keskiarvolla 8,6. Tämä tarkoittaa, että SAK:n alojen työssäkäyvät jäsenet arvostavat työsuhteen ennustettavuutta erittäin korkealle. Tähän on monia syitä. Työpaikan varmuus helpottaa esimerkiksi oman vapaa-ajan suunnittelua, mikä taas vähentää stressiä. Varma työpaikka helpottaa elämän suunnittelua pitkällä tähtäimellä, ja on havaittu, että esimerkiksi perhe perustetaan yleisemmin silloin, kun molemmilla vanhemmilla on vakituinen työsuhde.

Johtamisen ja lähiesimiestyön laatu korostuvat työntekijäammateissa. Tähän kuuluu myös helposti lähestyttävä lähiesimies. Tässä tutkimuksessa se nousi jaetulle kolmannelle sijalle työssä toteutuvien tärkeiden asioiden joukossa keskiarvolla 8,6 (kuva 1). Toisaalta, jos yhteistyö ei suju esihenkilön kanssa, tarkoittaa se monelle merkittävää pettymystä työelämälle asetettuihin odotuksiin nähden.

Työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisen tärkeys nousi vastaajien listalla neljännelle sijalle keskiarvolla 8,5. Tämä kertoo sosiaalisten työelämäasioiden tärkeydestä ja osalla vastaajista työn roolista elämässä. Työn odotetaan sopivan

**Kuva 1. Kuinka tärkeänä pidät seuraavien asioiden toteutumista työssäsi?
Keskiarvo asteikolla 0–10, 0 = ei lainkaan tärkeää, 10 = erittäin tärkeää.**

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

yhteen muun elämän kanssa, eikä se välttämättä ole elämän tärkeistä asioista ensimmäinen. Moni haluaa myös, että aikaa jää työstä palautumiselle, ystäville, sukulaisille, harrastuksille ja omille lapsille

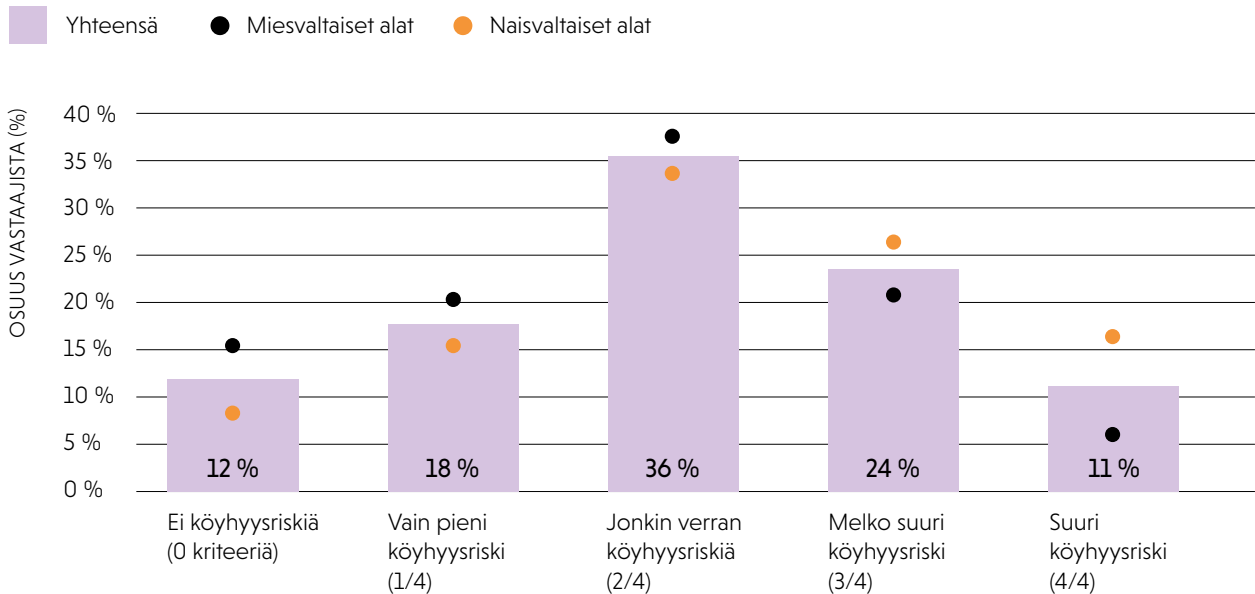
Vastauksissa keskiarvon 8,3 saavat riittävä aika tehdä työ hyvin sekä mielenkiintoiset työtehtävät. Työltä odotetaan toisaalta vaatavuutta, vaihtelevuutta, mutta myös sitä, että sen ehtii tekemään niin hyvin kuin pystyy tai osaa. Toisaalta kiire, työtehtävien yksitoikkoisuus ja monotonisuus eivät ole asioita, joita työntekijät yleisesti ottaen odottavat.

Mahdollisuus vaikuttaa työhönsä ja kehittää omaa ammattitaitoa sekä sopivan haastavat työtehtävät saavat keskiarvon 8–8,1 välillä. Niiden toteutuminen työssä on monelle työntekijälle hyvin tärkeää. Näin siitäkin huolimatta, että ne eivät yllä aiemmin mainittujen asioiden tasolle työelämän tärkeysjärjestyksessä.

Työelämän asioiden tärkeysjärjestyksessä viimeisillä sijoilla ovat hyvä palkka, mahdollisuus vaikuttaa työaikoihin ja mahdollisuus edetä uralla. Keskiarvopisteet 7–7,8 välillä kertovat, että nämä ovat monelle melko tärkeitä asioita, mutta eivät yleisesti ottaen niin tärkeitä kuin esimerkiksi hyvä työporukka tai työturvallisuus. Tämä voi kertoa myös siitä, että vastaajista suuri osa on realistisia sen suhteen, mitä asioita työltään odottaa. Jos esimerkiksi etenemismahdollisuudet uralla tai mahdollisuus vaikuttaa työaikoihin ovat huonot, ei ole realistista, että työntekijä odottaa niiden toteutumista.

Työntekijäalat ovat usein myös palkkauksen näkökulmasta mediaanin alapuolella. Oman alan töiden kannalta hyvän palkkauksen toteutuminen on paitsi vaikeaa, myös suhteellista ja subjektiivista. Toisille hyvä palkka voi tarkoittaa sitä, että toimeentulo takaa elämän perushyödykkeet, toisille taas toimihenkilöammattien palkkatasoa.

Kuva 2. Köyhyysriski SAK:n aloilla 2023

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

2.2 JOKA KYMMENES SAK:LAINEN SUURESSA KÖYHYYSRISKISSÄ

Vuonna 2021 alkanut reaaliensioiden lasku on johtanut siihen, että palkansaajien ostovoima on tätä raporttia kirjoitettaessa heikommillaan 14 vuoteen. Tavallisen työssäkäyvän suomalaisen ostovoima on heikentynyt kahdessa vuodessa noin 350 eurolla kuussa. Ostovoiman heikentyminen tuloihin suhteutettuna on ollut erityisen voimakasta matalammin palkatuissa ammateissa. Esimerkiksi siivoojan, kaupan kassatyöntekijän tai prosessityöntekijän palkan ostovoima on heikentynyt noin 150 euroa kuukausitasolla. Vuositasolla palkansaajan ostovoima on heikentynyt tuhansilla euroilla.

Ostovoimakriisin lisäksi SAK:laisten alojen köyhyysriskiin tulee vaikuttamaan Petteri Orpon hallituksen työelämä- ja sosiaaliturvaleikkaukset. Siksi on tärkeää tutkia, millainen köyhyysriski SAK:n liittojen työssäkäyvien jäsenten keskuudessa on vuonna 2023.

Palkkaköyhyys ei ole yksiulotteinen ilmiö, joten sitä on tutkittava moniulotteisella mittarilla. Tässä tutkimuksessa köyhyysriskiä mitataan summamuuttujalla, jonka osa-alueet ovat (Cronbach alpha 0,73):

1. 250 euroa vähemmän kuussa käteen tekisi elämästä käytännössä mahdotonta.
2. Elämä helpottuisi merkittävästi 250 euron lisätuloista.
3. Kokee arjessa hyvin usein huolta tulojen riittävydestä menoihin ja laskuihin.
4. Palkka ei takaa riittävää toimeentuloa

Suuressa köyhyysriskissä olevilla täyttyvät samanaikaisesti kaikki neljä osa-alueita. Vastaavasti, jos yhtään mainituista osa-alueista ei täyty, köyhyysriskiä ei ole. SAK:laisten alojen vastaajista 41 prosenttia on täysin samaa mieltä väitteestä, että "250 euroa vähemmän tekisi elämästäni käytännössä mahdotonta". Jokseenkin samaa mieltä väitteen kanssa on 14 prosenttia vastaajista. Näin ollen yhteensä 55 prosenttia vastaajista on väitteestä jossain määrin samaa mieltä. Tämä tarkoittaa noin 286 000 ihmistä, joilla on taloudellisesti tiukkaa jo nyt, mutta he eivät ole välttämättä suuressa

köyhyysriskissä. Taloudellinen niukkuus on kuitenkin eri asia kuin suoranainen köyhyys, johon liittyvät tulokset on esitetty **kuvasa 2**.

SAK:laisten liittojen työssäkäyvistä 52 000 eli 11 prosenttia on suuressa köyhyysriskissä. Heistä 73 prosenttia, 38 000 ihmistä, työskentelee naisvaltaisella toimialalla. Työntekijän köyhyysriski on korkein yksityisillä palvelu-aloilla, jossa työskentelevistä SAK:laisista työntekijöistä lähes joka viides (19 %) on suuressa köyhyysriskissä. Toiseksi korkein riski on julkisella palvelualalla, jonka työntekijöistä 14 prosenttia on merkittävässä köyhyysriskissä. Suuressa köyhyysriskissä olevia palkansaajia on myös miesvaltaisilla toimialoilla, joilla työskentelevistä työntekijöistä keskimäärin kuusi prosenttia on suuressa köyhyysriskissä.

Tätä raporttia kirjoitettaessa Orpo-Purran hallitus on sopinut hallitusohjelmassaan, että ansioturvaan tehdään merkittäviä heikennyksiä, esimerkkinä työssäkäyvien asumistuki ja soviteltu päiväraha. Leikkaukset tulevat koskettamaan suoraan kymmeniä tuhansia palkansaajia. Marraskuussa 2023 yli 75 000 palkansaajien kotitaloutta sai asumistukea ja yli 52 000 palkansaajaa sai soviteltua päivärahaa. Hallituksen kaavailemat leikkaukset vievät monien

pienipalkkaisten työntekijöiden kuukausituloista satoja euroja. Tämä lisää väistämättä palkkaköyhyydessä olevien määrää. Työttömyysturvan heikentyminen pakottaa yhä useamman ottamaan vastaan heikosti palkattua työtä, mikä kasvattaa köyhyysriskiä palkansaajien keskuudessa.

Esimerkiksi Saksassa 2000-luvun alun Harz-reformit ja Ison-Britannian yleistuki (Universal Credit) vuodelta 2013 johtivat työssäkäyvien köyhien määrän kaksinkertaistumiseen 10 vuodessa. Kun katsotaan Orpo-Purran hallituksen leikkauslistaa, samansuuntainen kehitys on mahdollinen myös suomalaisten palkansaajien kohdalla. Tässä esitetyt luvut SAK:laisten palkkaköyhyydestä ovat kovia, ja ne kove-nevat entisestään, jos hallitus saa vietyä työelämä- ja sosiaalipolitiikan leikkaukset täysimääräisinä lainsäädäntöön.

2.3 AMMATTILIITON JÄSENYYPDESTÄ LUOPUMISTA HARKITAAN, JOS TULOT EIVÄT RIITÄ PAKOLLISIIN MENOIHIN

Ammattiliittojen jäsenmäärän lasku on yksi merkittävin työmarkkinoita koskeva muutos. Se on yhdistetty työehtosopimusten kattavuuden heikkenemiseen ja tuloerojen kasvuun palkansaajien välillä. Useimmissa länsimaissa, Suomi mukaan lukien, ammattiliittojen jäsenmäärät ovat alentuneet viimeiset 30 vuotta. Tässä luvussa tarkastelemme tekijöitä, jotka ennakoivat SAK:n toimialoilla työskentelevän harkitsevan ammattiliiton jäsenyydestä luopumista.

Tutkimukseemme vastaajista 16 prosenttia on harkinut ammattiliiton jäsenyydestä luopumista ja 84 prosenttia ei ole niin tehnyt. Kun ammattiliiton jäsenyydestä luopumista on harkittu, joka toisella kerralla syy on taloudellinen ja joka toisella taustalla vaikuttaa luottamuspuola tai arvot. Toimialalla ei näytä olevan merkitystä asian kannalta.

Ammattiliiton jäsenyydestä luopumista harkitaan, kun...

1. Tulot eivät riitä pakollisiin menoihin ja laskuihin.
2. Ei luota omaan ammattiliittoon.
3. Katsoo, että liitot eivät edistä tärkeitä yhteiskunnallisia asioita.
4. Luottaa Eduskuntaan.
5. Luottaa Yleiseen työttömyyskassaan.
6. Ei luota poliitikkoihin.
7. Ei luota SAK:hon.

* Tulokset perustuvat logistiseen regressioanalyysiin, jonka jakauma on esitetty liitteessä 6.1.

** Mallissa oikein luokiteltujen tapausten osuus 87 prosenttia.

Rahan puute on ylivoimaisesti tärkein syy, jonka vuoksi vastaaja on harkinnut ammattiliiton jäsenyydestä luopumista. Ammattiliiton jäsenyys voi olla monelle luonteva säästökohde, jos tulot eivät riitä pakollisiin menoihin, kuten ruokaan ja laskuihin. On myös mahdollista, että iso osa liittojen jäsenistä ei tiedä, että ammattiliiton jäsenmaksut saa vähentää verotuksesta täysimääräisenä, joten kustannukset ovat viime kädessä pienet tai niitä ei synny.

Pienipalkkaisimmat voivat harkita liiton jäsenyydestä luopumista myös protestina omaa liittoa kohtaan. Osa heistä saattaa syyttää ammattiliittoa omasta heikosta taloustilanteesta.

Syyt siihen, että henkilö harkitsee ammattiliiton jäsenyydestä luopumista, voivat liittyä myös epäluottamukseen oman ammattiliiton toimintaa kohtaan. Vaikka luottamus omaan ammattiliittoon on yleisesti ottaen vahvaa (ks. kuva 7, s. 21), kolme prosenttia SAK:laisista ei luota omaan liittoon ollenkaan. He ovat selvästi myös harkitsessa mitä todennäköisemmin liitosta eroamista. On loogista, että heikko luottamus SAK:ta kohtaan, voi johtaa liiton jäsenyydestä luopumiseen. Ihminen ei halua tukea sellaista yhteiskuntapolitiittista voimaa, joka ei tämän omasta mielestä palvele omaa eikä läheisten etua.

Mielenkiintoista on myös se, että jos luottamus eduskuntaan on vahva, ennakoii se sitä, että jäsen harkitsee liitosta eroamista. On mahdollista, että osa jäsenistä arvioi eduskunnan ajavan sitä yhteiskunnallista asiaa, jota ammattiliitot tekevät. Toisaalta jotkut saattavat ajatella, että ammattiliitto kaventaa eduskunnan yhteiskunnallisia toimivaltuuksia, jolloin liitosta eroamista harkitaan tavoitteena tukea parlamentarismia.

Tämän tutkimuksen analyysin perusteella voidaan todeta, että heikko luottamus Yleiseen työttömyyskassaan (YTK, myös Loimaan kassa) ennakoii sitä, että ammattiliitosta eroamista ei edes harkita. YTK on perustettu ammattiliittojen työttömyyskassojen kilpailijaksi, jolloin toimijoiden vertailu näyttää vastaajan näkökulmasta luontevalta. YTK ja ammattiliittojen hallinnoimat työttömyyskassat kilpailevat lähinnä jäsenten luottamuksesta ja luottamuksen osoittamisesta. Tämä näyttäisi olevan keskeinen veto- tai pitovoimatekijä, kun vastaaja valitsee työttömyysvakuutuksen tarjoajan.

Toisaalta heikko luottamus poliitikkoihin johtaa usein siihen, että ammattiliitosta eroamista ei harkita. Tässä ryhmässä ajatellaan ehkä niin, että poliitikkojen ennen vaaleja antamat lupaukset eivät ole pitäneet paikkaansa vaalien jälkeen. On myös havaittu, että poliitikkojen kannat saattavat vaihdella poliittisten voimasuhteiden mukaan. Molemmista näkökulmista ammattiliiton jäsenyys voi näyttää houkuttelevalta, koska ammattiliittojen linja nähdään esimerkiksi työelämäasioissa hyvin ennustettavana. SAK:laiden keskuudessa poliitikot eivät nauti laajaa luottamusta (ks. kuva 7), ja tämä näyttäisi olevan yksi keskeisin tekijä silloin, kun vastaaja ei harkitse ammattiliitosta luopumista.

ODOTUKSET AMMATTIYHDISTYSLIIKKELTÄ

SAK:laisten alojen vastaajat pitävät erittäin tärkeänä sitä, että ammattiyhdistysliike edistää työehtojen turvaamista TES:llä ja palkankorotukset koskevat kaikkia. Myös toimet työelämän tasa-arvon ja työllisyyden edistämiseksi ovat jäsenten enemmistön mukaan erityisen tervetulleita. Muita tavoitteita vähemmän tärkeänä jäsenet pitävät sitä, että ammattiyhdistysliike tukee heitä oman työn kehittämisessä tai maahanmuuttajien työllistämisessä.

3.1 AMMATTIYHDISTYSLIIKKEESTÄ TURVAA PALKKAUKSEEN JA TYÖEHTOIHIN

Kun kysimme mielipiteitä ammattiyhdistysliikkeen edistämistä asioista, tärkeimmäksi nousi työehtojen tason turvaaminen työehtosopimuksilla (TES). Kaikkien vastausten keskiarvo tässä asiassa on 9,2, kun korkein mahdollinen arvo on 10. Yli 1200 tutkimukseen vastannutta jäsentä oli asian tärkeydestä lähes yksimielisiä.

SAK:laisten alojen vastaajat arvostavat TES:n sisältämiä neuvotteluratkaisuja koskien esimerkiksi palkkausta, työ- ja lepoaikoja sekä lomanmääräytymistä. Miesvaltaisilla aloilla työehtojen tason turvaaminen koetaan vain hieman tärkeämmäksi kuin naisvaltaisilla aloilla.

Yhtä tärkeäksi (keskiarvolla 9,2) koetaan kaikkia koskevat palkankorotukset, jotka määritetään pitkälti työehtosopimuksissa. SAK:laisten alojen vastaajat ovat usein pienipalkkaisia, ja palkankorotuksiin liittyy odotus, että ne koskevat kaikkia eli myös heitä. Vastaajat kokevat mahdollisesti niin, että johtajien ja ylempien toimihenkilöiden palkankorotukset ovat helpommin saavutettavissa, jolloin SAK:laiset pitävät TES:n tuomaa turvaa tässä suhteessa tervetulleena. Analyysin perusteella työehdot ja palkkaus ovat jäsenistön mielestä ammattiyhdistysliikkeen toiminnan ydintä ja niiltä odotetaan eniten. Näin ollen ammattiyhdistysliikkeen toiminnassa joustovara kyseisiin asioihin liittyen tulisi olla vähäistä.

SAK:laisten vastaajien mielestä ammattiyhdistysliikkeen edistämistä asioista kolmanneksi tärkeimmäksi sijoit-

tuu osaava luottamushenkilö tai työsuojeluvaltuutettu. Naisvaltaisilla aloilla osaava luottamushenkilö on tässä suhteessa vain hieman tärkeämpi kuin miesvaltaisilla aloilla. Luottamushenkilö vie työntekijöiden näkemykset ja toiveet johdon tietoon, ja tarvittaessa hän osallistuu johdon ja henkilöstön yhteistoimintaan työntekijöiden edustajana.

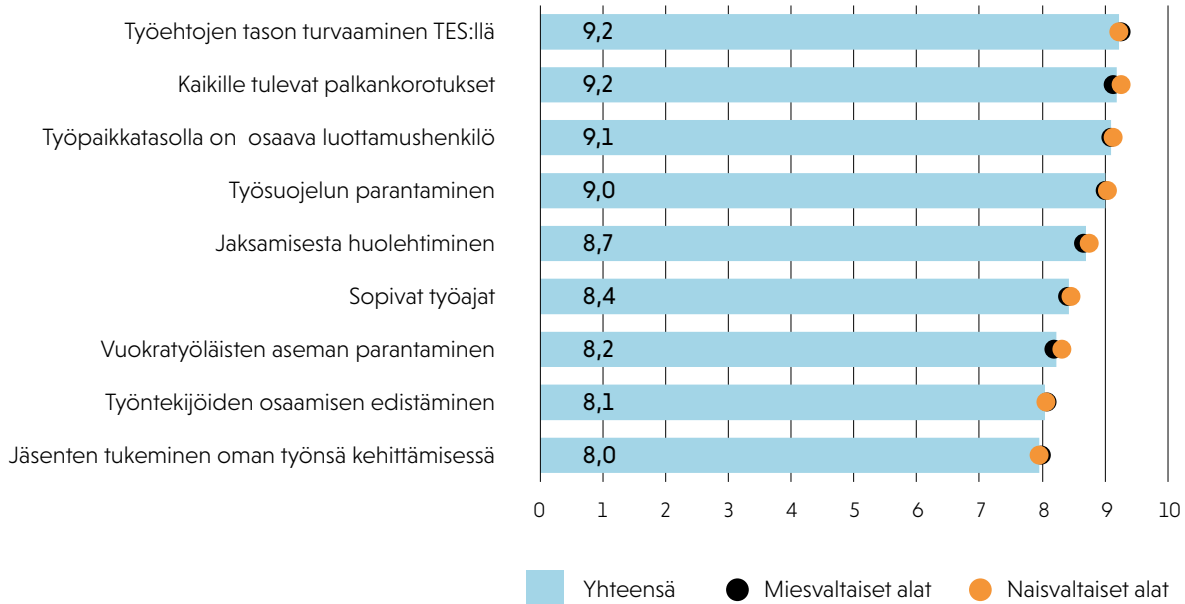
Luottamushenkilön rooliin ja vastuihin nähden häneen kohdistuvat osaamisvaatimukset ovat varsin ymmärrettäviä työpaikalla. Tulokset kertovat myös siitä, että ammattiliittojen järjestämät luottamushenkilökoulutukset ovat tärkeitä. Koko ammattiyhdistysliikkeen kannalta on myös merkittävää, että luottamushenkilöllä on riittävästi työaika tehtäviensä hoitoon ja niiden vaatiman osaamisen ylläpitoon.

Vastaajat odottavat ammattiyhdistysliikkeeltä myös laajasti toimia työsuojelun parantamisen eteen. Odotusten tärkeysjärjestyksessä se on neljännellä sijalla sekä nais- että miesvaltaisilla aloilla. Tämä on ymmärrettävää, kun ajatellaan, kuinka kuluttavaa suorittava työ voi olla fyysisesti ja psyykkisesti. Esimerkiksi työntekijöiden keskuudessa huoli työn terveyshaitoista on melko yleistä. Palvelualoilla ja sosiaalihuollossa työhön saattaa sisältyä myös väkivallan uhkaa, joten työsuojelun merkityksen korostaminen on ymmärrettävää. Työn rasittavuuteen liittyy lisäksi se, että ammattiyhdistysliikkeeltä odotetaan hyvin laajasti toimia sen eteen, että työntekijät jaksavat töissä.

Sopivat työajat saavat keskiarvopisteet 8,4, joten SAK:laiset vastaajat odottavat ammattiyhdistysliikkeen parantavan työelämää myös työaikojen osalta. Tulos voi

Kuva 3. Seuraavaksi luettelen eräitä ammattiyhdistysliikkeen edistämiä asioita.

Kerro, kuinka tärkeänä pidät niistä kutakin. Keskiarvo asteikolla 0–10, 0 = ei lainkaan tärkeää, 10 = erittäin tärkeää.

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

kertoa siitä, että työn ja perheen yhteensovittaminen ei aina toimi, etenkin naisvaltaisilla aloilla. Lisäksi työlle on kiireen ja stressin lisäksi usein leimallista vuorotyö, joka voi vaikeuttaa arjen järjestämistä. SAK teki syksyllä 2022 työaikaan liittyvän avauksen, jonka tyyppistä toimintaa jäsenet myös odottavat ammattiyhdistysliikkeeltä.

Ammattiyhdistysliikkeeltä odotetaan toimia myös vuokratyöntekijöiden aseman parantamiseksi, työntekijöiden osaamisen ja jäsenten oman työn tukemisen kehittämiseksi. Keskiarvopisteet 8–8,2 kertovat, että toimet näiden päämäärien edistämiseksi ovat tervetulleita, vaikka esimerkiksi työehtojen turvaaminen ja palkankorotukset koetaan selkeästi tärkeimmiksi ammattiyhdistysliikkeen edistämien asioiden listalla.

3.2 AMMATTIYHDISTYSLIIKKEELTÄ ODOTETAAN TYÖPAIKKOJEN TURVAAMISTA JA TYÖELÄMÄN TASA-ARVOA

Kun SAK:n alojen työntekijöiltä kysytään, minkä eteen ammattiyhdistysliikkeen tulisi tehdä työtä, vastauksissa

korostuu arjen sujuvuuden kannalta keskeiset asiat. Näitä ovat esimerkiksi oman alan työpaikkojen säilyminen ja työelämän tasa-arvo. Toisaalta kiireisen arjen pyörittämiseen epäsuorasti vaikuttavia asioita, kuten maahanmuuttajien työllistyminen tai työpaikan ekologisuus, ei koeta yhtä tärkeiksi kuin suoraan omaan arkeen yhteydessä olevat asiat.

Tärkeimmäksi ammattiliittojen tehtäväksi koetaan se, että oman alan työpaikat säilyvät Suomessa myös tulevaisuudessa. Työn menettämisen pelko on suuri stressitekijä: palkkatyö on tärkeää paitsi talouden, myös sosiaalisten suhteiden kannalta. Työttömyyttä voidaan verrata läheisen kuolemaan tai vakavaan sairastumiseen, joten työskentely työpaikkojen säilymisen puolesta edistää tehokkaasti ammattiliittojen jäsenten etua ja intressiä. Työn säilymisen korostaminen koskee yhtä lailla sekä mies- että naisvaltaisia SAK:n aloja.

Toiseksi eniten vastaajat odottivat ammattiliitoilta tekoja työelämän tasa-arvon edistämiseksi. Voidaan todeta, että epätasa-arvoiseen kohteluun puuttuminen ja työelämässä tapahtuvan syrjinnän vähentäminen ovat ammattiyhdistysliikkeen vaikuttamistyön kantavia teemoja myös 2020-luvulla. Mies- ja naisvaltaisten alojen vastaajat suhtautuvat työelämän tasa-arvon edistämiseen keskimäärin samalla tavalla.

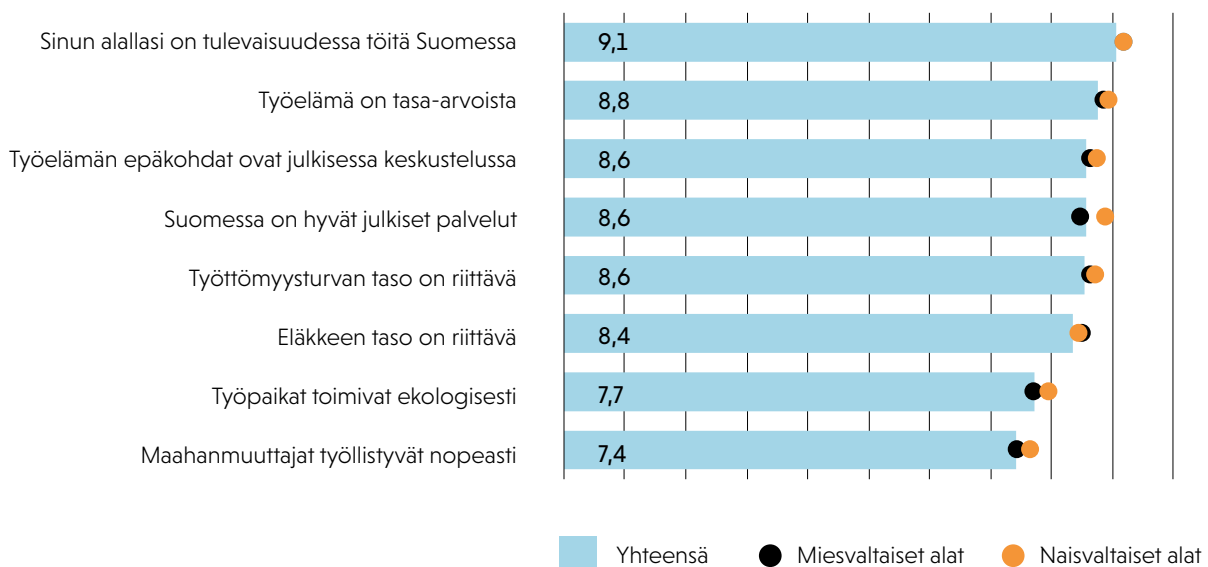
Kolmanneksi yleisimmin SAK:n liittojen työssäkäyvät jäsenet odottavat, että ammattiyhdistysliike edistää julkisia palveluita Suomessa. Tämä on ymmärrettävää, koska toimivat varhaiskasvatus-, terveys- ja sosiaalipalvelut ovat tärkeä osa monen työssäkäyvän arkea. Tässä asiassa mies- ja naisvaltaisten alojen keskiarvojen välillä on tilastollisesti merkittävä ero. Tämä voi kertoa siitä, että naisvaltaisten alojen työntekijät ovat usein työssä julkisella sektorilla, joten julkisten palveluiden resursointi on heille myös työelämän laatuun vaikuttava poliittinen kysymys. Havaintoa voi selittää myös se, että naiset kantavat keskimäärin suuremman hoivavastuun perheen arjesta, joten julkisten palveluiden laatu koskettaa suuremmin nais- kuin miesvastaajien elämää.

Ammattiliitoille asetettujen odotusten listalla (vastauksen keskiarvo 8,6) samalla tasolla julkisten palveluiden edistämisen kanssa ovat riittävä työttömyysturvan taso ja se, että työelämän epäkohtia pidetään esillä julkisessa keskustelussa. Keskiarvotarkastelussa mies- ja naisvaltaisten alojen välillä ei ole kummassakaan tilastollisesti merkittävää eroa. Työttömyysturvan tärkeys voi kertoa työelämän epävarmuudesta. Jos työttömyys näyttää mahdolliselta, on luontevaa ottaa vakuutus sen varalle ennakoita. Toisaalta toimeentulo halutaan usein turvata työttömyyden varalta, vaikka työn menettäminen ei olisi ajankohtaista.

Ammattiyhdistysliikkeeltä odotetaan myös sitä, että sen edustajat nostavat julkisessa keskustelussa esiin työelämän epäkohtia. Tämä voi kertoa siitä, että julkiseen keskusteluun tulevat tapaukset työelämän epäkohdista, kuten esimerkiksi työtuomioistuimen ratkaisut, ovat linjassa työntekijöiden arjen kokemusten kanssa. Viimeaikaiset esimerkit kahvilatyöntekijöiden (Espresso House), kevytyrittäjien tai alustatalouden työntekijöiden kohtelusta eivät vastaa jäsenten enemmistön mielikuvaa hyvästä työelämästä. Työntekijöiden hyvinvointia uhkaavien tapausten esiintuominen on tärkeää, jotta niiden yleistyminen saadaan pysäytettyä esimerkiksi julkisen keskustelun tai työelämän kehittämistoimien avulla.

Mitä kauempana sinänsä tärkeänä pidettävä tavoite on arjen konkretiasta, sitä harvemmin vastaajat pitävät sitä erittäin tärkeänä. SAK:laisten alojen vastaajat odottavat melko laajasti myös sitä, että ammattiyhdistysliike huolehtii eläkkeiden riittävydestä. Monelle vastaajista eläkepäivät ovat kaukana edessä, eivätkä tulevat eläkkeet nouse tärkeiden asioiden listalla aivan yhtä korkealle kuin esimerkiksi työn jatkuvuus omalla toimialalla. Sama koskee työpaikkojen ekologisuutta ja maahanmuuttajien työllistymistä. Vaikka asioita pidetään edelleen melko tärkeinä, omaan elämään suoraan vaikuttavat asiat koetaan tärkeämpinä.

Kuva 4. Kuinka tärkeänä pidät, että ammattiyhdistysliike työskentelee seuraavaksi luettelemieni asioiden puolesta. Keskiarvo asteikolla 0–10, 0 = ei lainkaan tärkeää, 10 = erittäin tärkeää.

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

4

ARVOT JA LUOTTAMUS INSTITUUTIOIHIN

Arvoissa ja asenteissa mies- ja naisvaltaisten alojen vastaajien suurimmat erot koskevat sitä, toteutuuko sukupuolten välinen tasa-arvo työelämässä tarpeeksi vai ei. Lisäksi ympäristön suojelun talous- ja työllisyysvaikutukset jakavat jäsenistöä toimialan mukaan. Toisaalta kaikilla toimialoilla työperäisen maahanmuuton tarveharkintaa pidetään erittäin tärkeänä. Yleisesti ottaen SAK:laisten liittojen jäsenet toivovat valtiovallalta nykyistä voimakkaampia toimia tuloerojen vähentämiseksi. Näin on etenkin naisvaltaisilla aloilla.

4.1 SAATAVUUSHARKINTA JA TULOEROJEN TASAAMINEN SAAVAT KANNATUSTA

SAK:n alojen vastaajat eivät kannata ajatusta, että palkat laskisivat työpaikan taloudellisen tilanteen heikentyessä (keskiarvo 3,3). Asiassa ei ole nais- ja miesvaltaisilla aloilla eroa. Tulos kertoo siitä, ettei valmiiksi matalista palkoista haluta leikata, vaikka koko työpaikan tulevaisuus olisi vaarassa. Toisin sanoen omasta elannosta ei haluta tinkiä, vaikka vaihtoehtona olisi työttömyys. Tulos saattaa kertoa myös epäluottamuksesta työpaikan taloustilannetta tai siitä esitettyjä arvioita kohtaan. Osa vastaajista voi ajatella, että yrityksen taloustilannetta käytettäisiin tekosyynä palkkojen polkemiselle tosi tilanteessa. Tulokset viestivät myös siitä, että työnantajariski kuuluu viimekädessä työnantajalle, ja tätä tasapainoa pienipalkkaiset työntekijät eivät ole usein halukkaita muuttamaan.

Toinen väite koskee samaa työtä tekevien palkankorotusten erisuuruisuutta työnantajan arvion perusteella. Vastausten perusteella etenkin naisvaltaisilla aloilla työntekijät vastustavat tätä ajatusta (keskiarvo 4,4), eikä enemmistö kaikista vastanneista luota työnantajan arvioon asiassa. Myös nämä tulokset viestivät epäluottamuksesta työnantajaa kohtaan tilanteessa, jossa tämä määräisi yksin palkankorotuksista työpaikalla. Tulos on linjassa aiemmin havaitun kanssa, jonka mukaan työntekijät odottavat ammattiyhdistysliikkeeltä toimia, jotka edistävätkä kaikkia koskevia palkankorotuksia.

Näin ollen nykytilanne, jossa palkankorotukset tulevat kaikille TES-neuvottelujen kautta, näyttäisi sopivan SAK:laisten alojen vastaajille. Työnantajan vallan kasvattaminen palkan määrääntymiseen liittyen herättää työntekijöissä epäluuloisuutta.

Ilmastomuutoksen hillitsemisen tärkeys, vaikka se tarkoittaisi työpaikkojen vähenemistä, saa kokonaisuutena keskiarvon 4,8. Miesvaltaisilla aloilla tämä keskiarvo (4,4) on vielä naisvaltaisia aloja alhaisempi. Tämä voi osittain johtua siitä, että miesvaltaisten alojen vastaajista neljä viidestä työskentelee teollisuudessa tai kuljetusalalla. Ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että ilmastomuutostoimien odotetaan muuttavan työtä näillä työpaikoilla enemmän kuin muilla työpaikoilla. On mahdollista, että kysymykseen sisältynyt ajatus työpaikkojen vähentymisestä koskettaa konkreettisemmin ilmastosääntelyn piirissä, miesvaltaisilla aloilla työskenteleviä.

Vastaajille esitettiin seuraava väite tasa-arvoon liittyen: "naiset ja miehet ovat Suomessa jo tasa-arvoisia, tasa-arvosta vouhotetaan liikaa." Se saa vastaajien keskuudessa keskiarvon 5,0. Miesvaltaisilla aloilla työskentelevät ovat väitteestä enemmän samaa mieltä. Heidän keskuudessaan vastaajat arvioivat tasa-arvon saaneen enemmän huomiota (keskiarvo 5,5), kun taas naisvaltaisilla aloilla keskiarvo on matalampi eli 4,4. Naisvaltaisten alojen vastaajista 80 prosenttia on sukupuoleltaan naisia, joten voidaan pitää mahdollisena, että henkilökohtaiset elämäkokemukset esimerkiksi syrjinnästä ohjaavat vastaajien arvioita tasa-arvokysymyksissä. Toisaalta miesvaltaisten

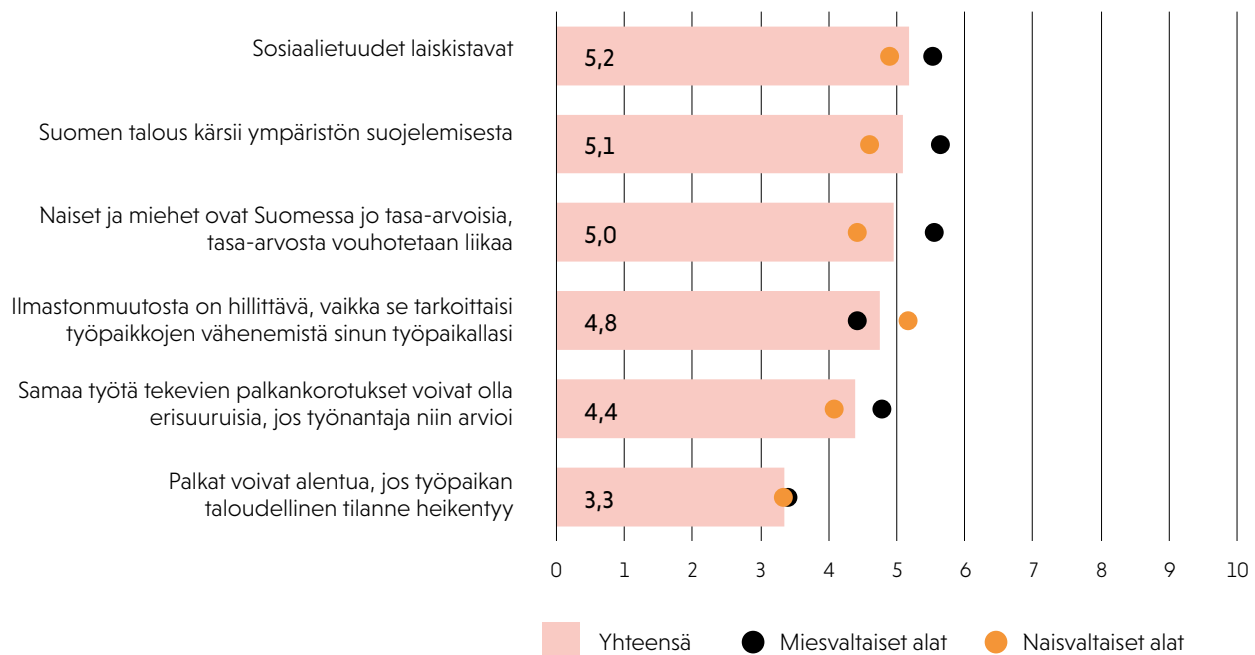
alojen vastaajat asuvat naisvaltaisten alojen vastaajia useammin maaseudulla tai maaseutumaisissa kunnissa. On myös mahdollista, että vastausten eroja selittää asuinpaikka, koska pääkaupunkiseudulla asuvat ovat usein liberaalimpia kuin maaseudulla asuvat.

Kysymme SAK:n alojen työntekijöiltä, kärsiikö Suomen talous heidän mielestään ympäristön suojelemisesta. Miesvaltaisilla aloilla työskentelevät vastasivat naisvaltaisia aloja useammin, että Suomen talous kärsii ympäristön suojelemisesta. Miesvaltaisilla aloilla vastausten keskiarvo on selvästi korkeampi (5,6) kuin naisvaltaisilla aloilla (4,6). Tulokset voivat kertoa siitä, että miesvaltaisten alojen työntekijöiden selkeä enemmistö on työssä kuljetusalalla, rakennusalalla tai teollisuudessa. Näiden alojen työntekijöiden vastaajien arvioihin voi vaikuttaa myös omakohtaiset kokemukset ilmastotoimiin liittyvistä prosesseista työpaikalla.

On myös mahdollista, että rakennuksilla ja teollisuudessa on ollut vuosikymmen tai pari sitten käytössä materiaaliratkaisuja, jotka eivät ole olleet yhtä ympäristöystävällisiä kuin nykykäytännöt, mutta ne saatetaan muistaa edullisimpina. Kilpailukyvyyn näkökulmasta esimerkiksi ympäristöystävällisempien polttoaineiden käyttö on lisännyt kustannuksia kuljetusalalla, mikä voi vaikuttaa tämän alan vastaajien arvioihin.

Viimeiseksi kysymme, mitä mieltä vastaajat ovat väitteestä, että sosiaalietuudet tekevät niiden saajista laiskempia. Kysymys on tärkeä, koska sosiaalipolitiikkaan kohdistuvasta kriittisestä huomattava osa liittyy toimeentuloriippuvuuteen ja ajatukseen, että sosiaalietuudet passivoivat. Miesvaltaisilla aloilla kysymyksen vastausten keskiarvo on 5,5, kun taas naisvaltaisilla aloilla se on 4,9. Näin ollen naisvaltaisten alojen vastaajat ovat enemmän sitä mieltä, että sosiaalietuudet eivät laiskista, kun taas miesvaltaisilla aloilla ollaan yleisemmin toista mieltä. Tulokset kertovat ainakin kahdesta asiasta: On mahdollista, että naisvaltaisten alojen työntekijöillä on enemmän omakohtaisia kokemuksia sosiaalietuuksista johtuen esimerkiksi työn epävarmuudesta, osa-aikatyöstä tai vanhempainvapaista. Omakohtainen kokemus sosiaalietuuksista saattaa vaikuttaa käsitykseen, että ne eivät laiskista ihmistä. Toisaalta naisvaltaisten alojen työntekijöistä noin puolet on työssä julkisella sektorilla, jolla sosiaalipoliittiset asenteet voivat erota miesvaltaisten alojen työntekijöiden näkemyksistä. Työ esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollossa saattaa tarkentaa käsitystä työttömän tai osatyökykyisen työkyvyn haasteista, jolloin asenteet sosiaalietuuksia kohtaan ovat keskimääräistä suopeampia. Aineiston tulokset on esitetty alla olevassa **kuva 5**.

Kuva 5. Vastaajien arvioita eräistä arvoväittämistä asteikolla 0–10. 0 = täysin eri mieltä, 10 = täysin samaa mieltä. Osa 1/2.

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

Seuraavaksi jatketaan analyysia SAK:laisten alojen vastaajien arvo- ja asennevastauksista. **Kuvassa 6** on esitetty väitteitä esimerkiksi ympäristön suojelusta, työelämän tasa-arvosta ja maahanmuutosta. Näissä asioissa nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajat ajattelevat keskimäärin samansuuntaisesti, vaikka mielipiteiden voimakkuudet voivat vaihdella.

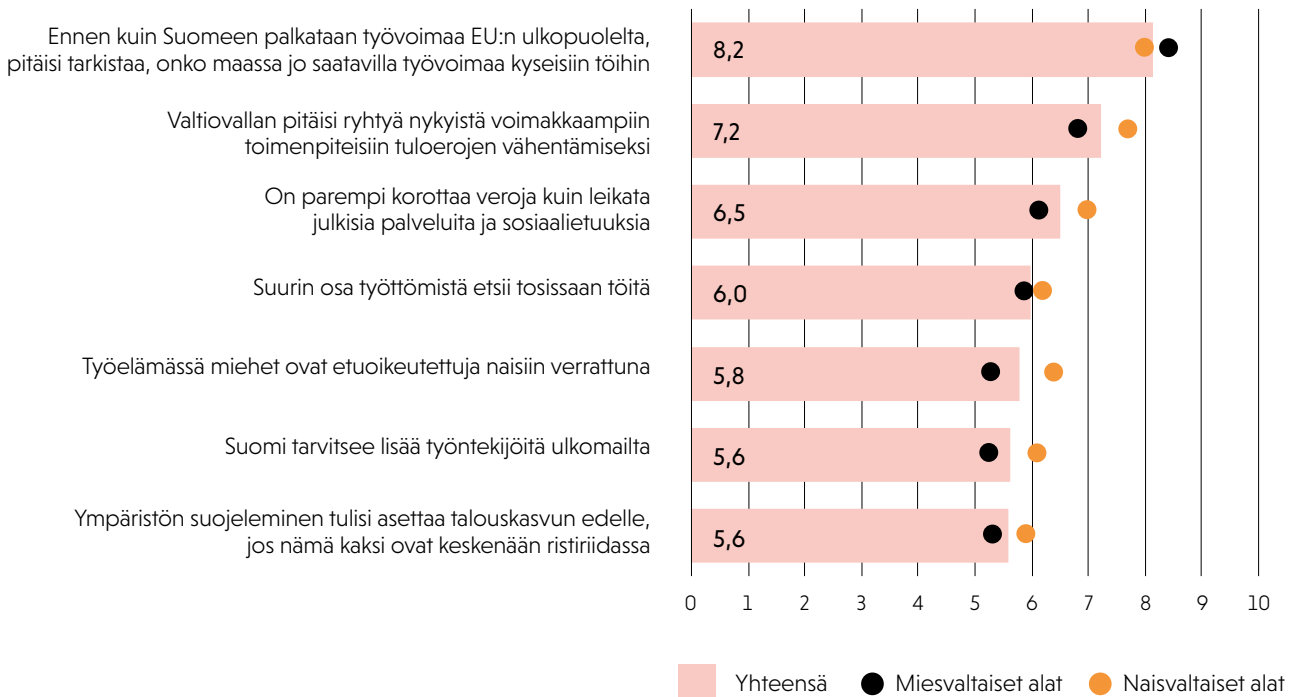
Tutkimuksen mukaan SAK:n alojen vastaajien keskimääräinen mielipide on, että ympäristön suojeleminen tulisi asettaa talouskasvun edelle. Vastausten keskiarvo on yli 5 (5,6). Naisvaltaisilla aloilla vastausten keskiarvo on lähes 6, joten näillä aloilla ympäristönsuojelun kannatus on keskimäärin melko voimakasta. Miesvaltaisten alojen vastaajat ovat hieman eri mieltä asiasta verrattuna naisvaltaisten alojen vastaajiin. Se, että miesvaltaisten alojen vastaajat eivät ole naisvaltaisten alojen tapaan halukkaita asettamaan ympäristön suojelua talouskasvun edelle, voi johtua monesta asiasta. Osittain havainto voi johtua siitä, että selkeä enemmistö miesvaltaisten alojen vastaajista työskentelee ventialalla, kuten teollisuudessa. Miesvaltai-

silla aloilla epäily siitä, että ympäristön suojeleminen voi lisätä työttömyyttä, voi olla naisvaltaisia aloja voimakkaampaa. On myös mahdollista, että kysymyksessä esitetty ajatus ympäristönsuojelun ja talouskasvun ristiriidasta herättää enemmän kritiikkiä miesvaltaisilla aloilla, joilla työllisyys on usein suoraan riippuvaista talouskasvusta.

Mies- ja naisvaltaisten alojen välillä on myös näkemuseroja, kun kysytään, tarvitseeko Suomi lisää työntekijöitä ulkomailta. Miesvaltaisten alojen keskiarvo on 5,2, mikä eroaa lähes yhdellä naisvaltaisten alojen keskiarvosta 6,0. Näin ollen miesvaltaisilla aloilla ei suhtauduta työperäiseen maahanmuuttoon keskimäärin yhtä positiivisesti kuin naisvaltaisilla aloilla. Miesvaltaisilla aloilla saatetaan ajatella useammin, ettei tarvetta ulkomaalaistaustaisille työntekijöille ole, koska vastausten keskiarvo on vain hieman neutraalin arvon 5 yläpuolella.

Toisaalta naisvaltaisilla palvelualoilla (esimerkiksi sosiaali- ja terveystalvet sekä majoitus- ja ravintola-alat) on muita aloja useammin työvoimapula, mikä voi johtaa arvioon, että

Kuva 6. Vastaajien arvioita eräistä arvoväittämistä asteikolla 0–10. 0 = täysin eri mieltä, 10 = täysin samaa mieltä. Osa 2/2.

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

Suomi tarvitsee lisää työntekijöitä ulkomailta. Näillä aloilla työskennellään usein kaupungissa, jossa ulkomaalaisen työvoiman käyttö on yleisempää. Omakohtainen kokemus ulkomaalaistaustaisen henkilön kanssa työskentelystä voi lisätä myönteisempää arviota asiassa.

SAK:n naisvaltaisilla aloilla vastaajat arvioivat selvästi miesvaltaisia aloja useammin, että miehet ovat työelämässä etuoikeutettuja naisiin verrattuna. Mies- ja naisvaltaisen alojen ero keskiarvoissa on merkittävä (1,1 yksikköä). Yksi vastauksia selittävä tekijä voi liittyä vastaajien asuinpaikkaan. Maaseudulla asuu muita useammin miesvaltaisten alojen vastaajia, ja siellä henkilöiden arvot ovat usein konservatiivisempia kuin kaupungissa. Lisäksi tasa-arvoasioissa vastaajien henkilökohtaiset kokemukset vaikuttavat arvioihin. Näin ollen kokemukset esimerkiksi syrjinnästä sukupuolen perusteella voivat olla yleisempiä naisvaltaisilla aloilla miesvaltaisiin aloihin verrattuna.

Enemmistö SAK:n alojen vastaajista uskoo, että suurin osa työttömistä etsii tosissaan töitä (keskiarvo 6,0). Keskiarvojen erotus miesvaltaisen alojen 5,8 ja naisvaltaisten

alojen 6,1 välillä on pieni, vain 0,3, mikä osoittaa melko yhtenäistä näkemystä asiassa. Tulokset voivat osittain selittyä sillä, että työelämän epävarmuus ja työttömyys koskettavat yhä useampaa eri työntekijäaloilla jossain vaiheessa työuraa. Jos vastaajalla on omakohtaista kokemusta työttömyydestä, ymmärrys työnhausta voi olla toinen verrattuna heihin, joilla omakohtaista kokemusta ei ole.

Kysymykseen siitä, onko parempi korottaa veroja vai leikata julkisia palveluita ja sosiaalietuuksia, kaikkien vastaajien keskiarvo on keskimäärin 6,5. Näin ollen selkeä enemmistö SAK:n alojen vastaajista suosii veronkorotuksia julkisten palveluiden leikkaamisen sijasta. Erotus miesvaltaisten (6,1) ja naisvaltaisen alojen (6,9) keskiarvojen välillä on 0,84. Näin ollen naisvaltaisten alojen vastaajat painottavat veronkorotuksia julkisten palvelujen leikkaamisen sijasta vielä miesvaltaisia aloja enemmän. Tulokset johtuvat osittain siitä, että noin 60 prosenttia naisvaltaisten alojen vastaajista työskentelee julkisella sektorilla. Sen palveluista leikkaaminen voisi tarkoittaa myös työpaikkojen vähenemistä omalla toimialalla.

Tuloerojen tasaus saa SAK:laisten vastaajien keskuudessa vahvaa kannatusta sekä mies- että naisvaltaisilla aloilla. Enemmistö SAK:n alojen vastaajista kannattaa ajatusta, että hallitus ryhtyisi nykyistä voimakkaampiin toimiin tuloerojen vähentämiseksi (keskiarvo 7,2). Naisvaltaisten alojen vastaajat (keskiarvo 7,7) pitävät asiaa hieman miesvaltaisista aloista (keskiarvo 6,8) tärkeämpänä (keskiarvojen erotus 0,89). Näin varmasti myös siksi, että työelämän riskit, kuten pienipalkkaisuus ja työn riskit hyvinvoinnille, kasautuvat usein työntekijäalojen palkansaajille. Vastaajat saattavat kokea, että taloudellisesti tasa-arvoisemmassa Suomessa heillä olisi paremmat toimintamahdollisuudet yhteiskunnassa ja arki olisi nykyistä sujuvampaa sekä turvallisempaa.

Kysyimme työntekijöiltä myös työvoiman tarveharkinnasta seuraavasti: "Pitääkö EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevilta työntekijöiltä tarkistaa ennen Suomeen palkkaamista, onko maassa jo saatavilla työvoimaa kyseisiin töihin." Tarveharkinnan puolustaminen yhdistää laajasti SAK:laisten alojen vastaajia, vaikka miesvaltaisilla aloilla tarveharkinnan kannatus onkin naisvaltaisilla aloilla laajempaa. On ymmärrettävää, että duunarialojen työntekijät toivovat hallittua maahanmuuttopolitiikkaa, jotta työmarkkinoiden polarisaatio ei syntyisi nykyisestä. Toisaalta kyse voi olla myös oman arjen ennustettavuuden suojaamisesta ja huolesta, noudatetaanko nykyisiä työelämän pelisääntöjä. Osa vastaajista on voinut huomata omassa elämässä tai median kautta myös epäkohtia, jotka liittyvät ulkomaa-laistaustaisten työntekijöiden kohteluun. Työvoiman hyväksikäyttötapaukset eivät useinkaan vastaa SAK:laisen alan työntekijän mielikuvaa hyvästä työelämästä, ja tarveharkinta on yksi keino, jolla voidaan ehkäistä polarisaatiota työmarkkinoilla.

4.2 JÄSENET LUOTTAVAT ENITEN POLIISIIN, OMAAN LIITTOON JA SAK:HON

SAK:n alojen vastaajat luottavat kymmenestä kysytystä tahosta tai instituutiosta vähiten poliittikkoihin ja poliittisiin puolueisiin. Näin ollen SAK:n alojen vastaajien luottamusta poliittikkoihin voi luonnehtia heikoksi (keskiarvo 4,7). Miesvaltaisilla aloilla luottamus poliittikkoihin on hieman matalampi (keskiarvo 4,5) kuin naisvaltaisilla aloilla (keskiarvo 5,0). Yksittäiset poliitikot yhdistetään usein lupausten pettämiseen ja julkisuuskohuihin, mikä ei vahvista työtätekevien äänestäjien luottamusta heihin. Puolueissa yksittäisillä poliitikoilla on suuri rooli, mikä voi selittää myös SAK:n alojen vastaajien heikkoa luottamusta puolueisiin.

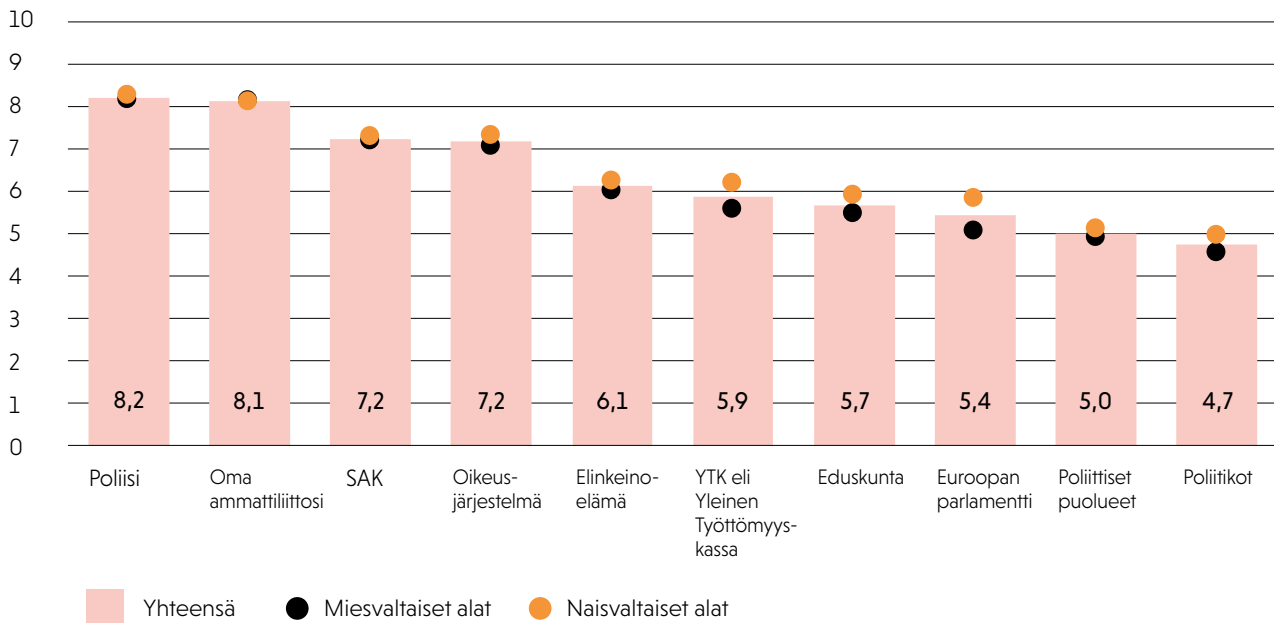
Kolmanneksi heikoiten SAK:laiset luottavat Euroopan parlamenttiin. Euroopan parlamentti saa keskiarvon 5,4, ja tässäkin luottamuksessa on lievää sukupuolten välistä eroa: miesvaltaisten alojen vastaajat ovat hieman kriittisempiä Euroopan parlamenttia kohtaan (keskiarvo 5,1) kuin naisvaltaisten alojen vastaajat (keskiarvo 5,8). Euroopan parlamentti yhdistetään poliittisiin pettymyksiin, ja "missä EU, siellä ongelma" -tyyliset lausahdukset ovat laajalle levinneitä. Kansallisella tasolla poliitikot syyttävät usein myös Euroopan parlamentin päätöksiä asioista, jotka ovat äänestäjien kannalta epämieluisia, kuten jätevesiasetus. Tämä saattaa osaltaan selittää SAK:laisten alojen vastaajien epäluottamusta Euroopan parlamenttia kohtaan.

Poliittikkoihin verrattuna SAK:n alojen vastaajat luottavat vain hieman enemmän eduskuntaan. Eduskuntaan kohdistuva luottamus on keskiarvoltaan 5,7, ja se näyttäisi olevan hieman korkeampi naisvaltaisilla aloilla (keskiarvo 5,9) miesvaltaisiin aloihin verrattuna (keskiarvo 5,5). Alle kuuden jäävä keskiarvo tarkoittaa, että luottamus eduskuntaan on melko heikkoa, kun se on poliittikkoihin erittäin heikkoa. Eduskunta on poliittisen järjestelmän tärkein instituutio, ja sen arvovallasta käydään julkisuudessa huolestunutta keskustelua. Tulosten perusteella eduskunta asemoituu vain hieman poliittikkoja luotettavammaksi tahoksi, joten huoli eduskunnan arvovallasta näyttäisi perustellulta. Eduskuntakeskustelut yhdistetään nykyisin kärkevään kielenkäyttöön ja jopa vihapuheeseen. Tällaisella uutisoinnilla voi olla vaikutusta siihen, miksi SAK:laisten luottamus eduskuntaan on heikkoa.

Yleinen työttömyyskassa (YTK) saa keskiarvon 5,9, ja luottamus on hieman korkeampi naisvaltaisilla aloilla (keskiarvo 6,2) miesvaltaisiin aloihin (keskiarvo 5,6) verrattuna. Alle kuuden jäävä keskiarvo tarkoittaa, että luottamus YTK:hon on melko heikkoa, eli vain hieman vahvempaa kuin eduskuntaa kohtaan. YTK eli Loimaan kassa voi aiheuttaa negatiivisia mielikuvia etenkin ikääntyneemmissä vastaajissa. Ammatiliittoihin verrattuna YTK ei myöskään edistä jäsentensä asemaa työelämässä tai yhteiskunnassa, mikä voi herättää epäluuloja YTK:n poliittisista tarkoituksista. YTK perustettiin 1990-luvun alussa oikeistovoimien toimesta, joten jäsenten epäluottamukselle YTK:ta kohtaan lienee perusteita myös historiallisten syiden takia.

SAK:laisten alojen vastaajien luottamus Suomen elinkeinoelämään on vain hieman vahvempaa kuin luottamus YTK:hon, keskiarvolla 6,1. Nais- ja miesvaltaisten toimialojen välillä ei ole luottamuksessa suurta eroa, vaikka ensiksi mainittu luottaakin elinkeinoelämään hiukan enemmän. Yli kuuden keskiarvo tarkoittaa kuitenkin sitä, että elinkeinoelämään luotetaan jonkin verran. Vaikka elinkeinoelämän politiikka ei useinkaan vastaa työntekijöiden toiveita, on siinä ainakin pyrkimys edistää uusien työpaikkojen syntymistä

Kuva 7. Luottamus eräisiin instituutioihin tai tahoihin. Vastaajien arvioiden keskiarvo asteikolla 0–10. 0 = en luota ollenkaan, 10 = luotan täysin.

Mies- tai naisvaltainen ala tarkoittaa, että toimialalla enemmistö työntekijöistä on miehiä tai naisia. Miesvaltaiset alat koostuvat pääasiassa Teollisuusliiton, Auto- ja kuljetusalan Työntekijäliitto AKT:n, Rakennusliiton ja Sähköliiton vastaajista. Naisvaltaisten alojen vastaajat koostuvat pääasiassa Palvelualojen ammattiliiton PAM:n ja Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n vastaajista.

Suomessa. Elinkeinoelämän nauttimasta luottamuksesta osan voikin selittää se, että työntekijät jakavat saman intressin työn säilymisestä Suomessa.

SAK:laisten alojen vastaajat luottavat keskimäärin yhtä vahvasti oikeusjärjestelmään ja SAK:hon. SAK:laisten alojen vastaajien luottamus näihin tahoihin on keskimäärin melko vahvaa, koska luottamusluvun keskiarvo on 7,2. Mies- ja naisvaltaisten alojen välillä ei ole eroa luottamuksessa kumpaankaan tahoon. Vaikka luottamus SAK:hon ja oikeusjärjestelmään on yhtä vahvaa, syyt luottamukseen todennäköisesti vaihtelevat.

Oikeuslaitos on nauttinut perinteisesti arvo- ja asennetutkimuksissa vastaajien luottamusta. Rikos- ja riita-asioissa oikeuslaitoksen toiminta on paitsi vaativaa, myös pääsääntöisesti oikeudenmukaiseksi koettua. SAK sen sijaan asemoituu julkisessa keskustelussa työntekijöiden etujärjestöksi. On luontevaa, että pääosa työntekijöistä luottaa organisaatioon, jonka päätehtävä on ajaa heidän etujaan työelämässä ja yhteiskunnassa.

Toiseksi voimakkainta SAK:n alojen vastaajien luottamus on omaan ammattiliittoon. Nais- ja miesvaltaisten

alojen vastaajat näkevät asian keskimäärin samalla tavalla. Tulos tarkoittaa, että SAK:n suuret liitot, kuten Teollisuusliitto, PAM ja JHL toimivat luottamusta herättävästi jäsentensä suuntaan. Tulokset kertovat esimerkiksi liittojen tarjoaman edunvalvonnan ja oikeusavun tärkeydestä. Osa vastaajista arvostaa myös muita liittojäsenyyden tuomia etuja, kuten erilaisia vakuutuksia tai oman alan lehteä. Erittäin vahva luottamus omaan ammattiliittoon ei juurikaan vaihtelee vastaajan asuinpaikasta, iästä tai tulotasosta riippuen.

Vahvinta SAK:laisten alojen vastaajien luottamus on poliisiin. Luottamus poliisiin on vain hieman vahvempaa naisvaltaisilla aloilla miesvaltaisisiin aloihin verrattuna. Poliisiin liittyvät negatiiviset kohut ovat rajoittuneet yleensä yksittäistapauksiin ja esimerkiksi keskustelu poliisin liiallisesta voimankäytöstä on melko harvinaista. Luottamusta poliisiin voi selittää myös se, että aiempina vuosikymmeninä poliisi on onnistunut melko hyvin perustehtävissään, kuten kansalaisten turvallisuudesta huolehtimisessa.

YHTEENVETO

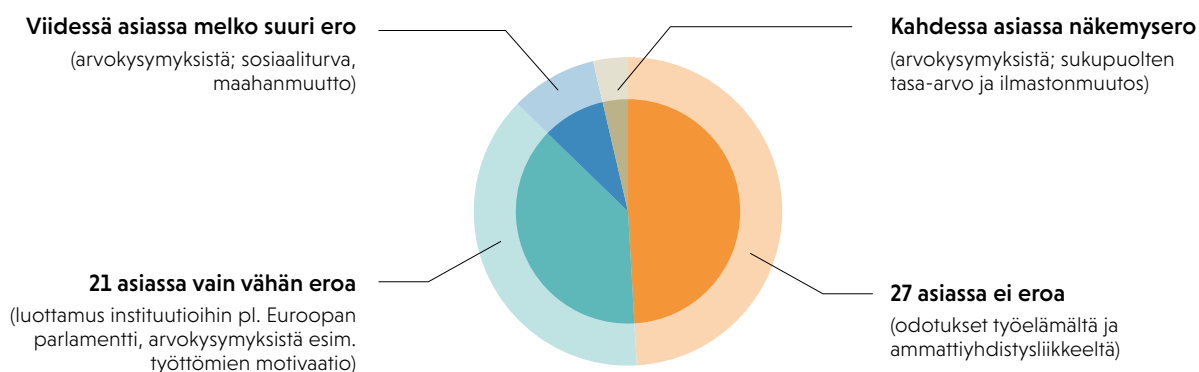
Tässä jäsentutkimuksessa olemme etsineet vastausta kysymyksiin, mitkä tekijät yhdistävät ja mitkä erottavat SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajien työelämä-odotuksia, asenteita ja arvoja. Tässä luvussa luomme yhteenvetoon tutkimuksen päähavainnoista. Tarkastelu lähtee liikkeelle alla olevasta kuvasta, joka kertoo nais- ja miesvaltaisten alojen mielipide-erojen yleisyydestä heinä- ja elokuussa 2023 kerätyn aineiston perusteella.

Tutkimuksessa tarkastelimme kaikkiaan 55 asiaa, joissa SAK:n mies- ja naisvaltaisten alojen välillä olisi voinut olla suuriakin eroa. Lähes puolet (27 kappaletta) työelämä- ja arvoasioihin liittyvistä kysymyksistä on sellaisia, joissa alojen välillä ei havaittu merkittävää eroa. Nämä asiat koskivat pääasiassa vastaajien odotuksia liittyen työelämään ja ammattiyhdistysliikkeeseen. Vastaaajaryhmien välillä havaittiin vähäistä eroa 38 prosentissa eli 21 kysytyistä asioista. Etenkin instituutioihin liittyvissä kysymyksissä mies- ja naisvaltaisten alojen välillä oli vain vähän eroa. Kysytyistä 55 asiasta viisi oli sellaisia, joissa mies- ja naisvaltaisten

alojen vastaajat arvioivat samansuuntaisesti, mutta toisen arviot olivat epävarmempia kuin toisen. Kyseiset asiat liittyivät eriarvoisuuden vähentämiseen ja työperäiseen maahanmuuttoon. Tutkituista asioista kaksi (4 %) oli sellaisia, joissa mies- ja naisvaltaisten alojen vastaajien näkemykset eroavat. Nämä kaksi asiaa liittyvät sukupuolten tasa-arvoon työelämässä ja ympäristön suojelun talous- ja työllisyysvaikutuksiin.

Nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajat ovat käytännössä katsoen samaa mieltä edellä olevassa kuvassa mainituista asioista. Ensimmäinen niistä koskee odotuksia ammattiyhdistysliikettä kohtaan, etenkin työehtojen ja palkkauksen turvaamiseen liittyvissä asioissa. Yhtä samanimielisiä SAK:laiset ovat myös siitä, että ammattiyhdistysliikkeen tulisi toiminnallaan edistää työelämän tasa-arvoa ja työllisyyttä. Toiseksi eniten vastaajat ovat samaa mieltä siitä, että työltä odotetaan työturvallisuutta ja hyvää työporukkaa. Työltä odotetaan laajalti myös jatkuvuutta ja sitä, että esimies olisi helposti lähestyttävä. Tästäkin asiasta

Kuva 8. SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen erot ja yhtäläisyydet työelämä- ja arvokysymyksissä 55 kysytyssä asiassa. Mittayksikkönä kysytyjen asioiden kappalemäärä.

Näkemusero tarkoittaa sitä, että mies- ja naisvaltaisten alojen vastaajat ovat asiassa erimielisiä keskiarvon perusteella. Melko suuri näkemusero tarkoittaa yli 0,8 keskiarvopisteen eroa kuitenkin siten, että alojen vastaajien näkemykset ovat samansuuntaisia. Vain vähän eroa tarkoittaa 0,4 ja 0,8 väliin jäävää alojen välistä eroa keskiarvoissa. Ei eroa tarkoittaa 0 ja 0,4 väliin jäävää eroa keskiarvoissa, joka ei ole tilastollisesti merkitsevä.

Kuva 9. SAK:n nais- ja miesvaltaisia aloja yhdistävät ja erottavat tekijät

Seuraavat viisi tekijää yhdistävät eniten jäsenistöä*

- Odotukset ammattiyhdistysliikkeeltä, etenkin:**
 - työehtojen ja palkkauksen turvaaminen
 - työskentely työllisyyden ja työelämän tasa-arvon edistämiseksi
- Odotukset työltä etenkin:**
 - hyvä työporukka ja työturvallisuus
 - työpaikan varmuus ja helposti lähestyttävä esihenkilö
- Palkat eivät saa alentua, jos työpaikan taloustilanne heikkenee**
- Saatavuusharkinnan kannattaminen**
- Luottamus erityisesti poliisiin, omaan ammattiliittoon ja SAK:hon**

*Mies- ja naisvaltaisten alojen keskiarvon ero alle 0,4.

Seuraavat viisi tekijää erottelevat eniten jäsenistöä*

- Näkemykset sukupuolten välisestä tasa-arvosta työelämässä**
- Ympäristön suojelun talousvaikutukset**
 - Myös oma halu ilmastotoimiin, vaikka työpaikka vaarantuisi.
- Valtiovallan ryhdyttävä toimiin tuloerojen vähentämiseksi.**
 - Tukea molemmilla aloilla, mutta etenkin naisvaltaisilla aloilla
- Tarve työperäiseen maahanmuuttoon**
 - Miesvaltaisilla aloilla tarve nähdään pienempänä
- Luottamus Euroopan parlamenttiin**

*Nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajien keskiarvoissa ero yli 0,8. Punainen väri tarkoittaa vastakkaisista mielipidettä. Sininen väri tarkoittaa samansuuntaista näkemystä, joka on naisvaltaisilla aloilla miesvaltaisia aloja voimakkaampi.

nais- ja miesvaltaisten alojen vastaajat ovat käytännössä samaa mieltä. Kolmanneksi nais- ja miesvaltaisten alojen SAK:laiset työntekijät vastustavat laajasti ehdotusta, että palkkaa voisi alentaa työpaikan taloustilanteen heikentyessä. Neljäs työssäkäyvää jäsenistöä yhdistävä tekijä on saatavuusharkinnan kannattaminen. Viidentenä vastaajat ovat hyvin samanmielisiä luottamukseen liittyen. Kolme eniten luottamusta herättävää tahoja ovat poliisi, oma ammattiliitto ja SAK, ja näissä asioissa SAK:n nais- ja miesalojen vastaajien näkemykset ovat hyvin samansuuntaisia.

Tutkimuksen keskeiset tulokset asioista, jotka jakavat nais- ja miesvaltaisia aloja, on tiivistetty kuvassa 9. Sukupuolten tasa-arvonäkemyksissä miesvaltaisilla aloilla ajatellaan keskimäärin, että miehet ja naiset ovat nykyisin tasa-arvoisia työelämässä. SAK:n naisvaltaisten alojen vastaaja on keskimäärin toista mieltä. Ympäristön suojeluun liittyvissä kysymyksissä miesvaltaisilla aloilla nähdään naisvaltaisia aloja useammin, että ilmastonmuutostoimista voi olla haittaa taloudelle ja työllisyydelle. Kolmanneksi mainitussa asiassa sekä mies- ja että naisvaltaisten alojen vastaajat arvioivat, että valtion tulisi ryhtyä toimiin tuloerojen vähentämiseksi. Naisvaltaisilla aloilla asiasta ajatellaan näin miesvaltaisia aloja huomattavasti useammin. Näkemysero työperäisen maahanmuuton tarpeesta johtuu siitä, että naisvaltaisilla aloilla työperäinen maahanmuutto koetaan tarpeellisemmaksi kuin miesvaltaisilla aloilla. Viidenneksi mainittu asia eli Euroopan parlamentti jakaa myös mies- ja naisvaltaisia aloja: naisvaltaisten alojen vastaajat luottavat siihen huomattavasti enemmän kuin miesvaltaisten alojen vastaajat.

Kun ammattiyhdistysliike keskittyy pitkällä tähtäimellä työelämän kehittämiseen työntekijöiden hyvinvointia ja työllisyyttä parantavalla tavalla, eivät jäsenet tule todennäköisesti kyseenalaistamaan sen legitimitteettiä ainakaan kovin laajasti. Myös hyvinvointivaltioon ja sosiaalipolitiikkaan liittyvissä kysymyksissä SAK:laisten tuki on vahvaa, etenkin naisvaltaisilla aloilla. Ammattiyhdistysliikkeen toiminnan kannatus voi kohdata jäsenistön vastustusta vain muutamassa arvoin ja asenteisiin liittyvässä asiassa. Esimerkiksi sukupuolten tasa-arvoon liittyvissä työelämäasioissa liian voimakas kanta suuntaan tai toiseen voi johtaa siihen, että toiminnan legitimitteetti kyseenalaistetaan laajasti mies- tai naisvaltaisella alalla. Sama koskee ympäristönsuojelua: miesvaltaisilla aloilla ollaan naisvaltaisia aloja merkittävästi kriittisempiä sen vaikutuksista työllisyyteen. Tämän tutkimuksen mukaan voidaan todeta, että ammattiyhdistysliikkeen legitimitteetti on vahvimmiltaan silloin, kun sen toiminta on keskittynyt työpaikkatason elämänpiiriin kuuluvien asioiden edistämiseen kulttuuri- ja asuinpaikkasidonnaisten arvokysymysten sijasta.

LIITTEET

6.1 TILASTOLIITE

Taulukko 1.

Kuinka tärkeänä pidät seuraavien asioiden toteutumista työssäsi?
0 = Ei lainkaan tärkeää, 10 = Erittäin tärkeää

	Yhteensä	Teollisuus	Kuljetusala	Rakennus- ja sähköalat	Julkiset palvelualat	Yksityiset palvelualat
Mahdollisuus edetä uralla	7,0	6,8	6,8	6,9	6,9	7,2
Mahdollisuus vaikuttaa työaikoihin	7,5	7,2	7,3	7,5	7,6	7,7
Hyvä palkka	7,8	7,9	7,5	8,3	7,4	7,9
Sopivan haastava työ	8,0	8,0	7,8	7,9	8,3	7,8
Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhösi	8,1	7,9	8,0	8,0	8,5	8,1
Mahdollisuus kehittää omaa ammattitaitoasi ja osaamistasi	8,1	7,9	8,1	8,1	8,4	8,1
Mielenkiintoiset työtehtävät	8,3	8,1	7,9	8,2	8,6	8,2
Riittävästi aikaa työn tekemiseen hyvin	8,3	8,2	8,2	8,1	8,4	8,3
Työn ja muun elämän yhteensovittaminen onnistuu	8,5	8,5	8,3	8,4	8,6	8,5
Esimieheni on helposti lähestyttävä	8,6	8,5	8,5	8,6	8,6	8,7
Työpaikan varmuus	8,6	8,6	8,3	8,4	8,8	8,6
Työntekeminen on henkisesti ja fyysisesti turvallista	8,8	8,7	8,7	8,7	8,8	8,9
Hyvä työporukka	9,0	9,0	8,8	9,1	9,0	9,0

Taulukko 2.

Seuraavaksi luettelen eräitä ammattiyhdistysliikkeen edistämiä asioita.

Kerro, kuinka tärkeänä pidät niistä kutakin. 0 = Ei lainkaan tärkeää, 10 = Erittäin tärkeää

	Yhteensä	Teollisuus	Kuljetusala	Rakennus- ja sähköalat	Julkiset palvelualat	Yksityiset palvelualat
Jäsenten tukeminen näiden oman työnsä kehittämisessä	8,0	7,9	8,1	8,0	8,1	7,8
Työntekijöiden ammatillisen osaamisen edistäminen	8,1	8,0	8,2	8,2	8,1	8,0
Vuokra- ja keikkatyöläisten aseman parantaminen	8,2	8,1	8,2	8,4	8,3	8,3
Työntekijän tarpeisiin sopivat työajat	8,4	8,4	8,6	8,4	8,5	8,3
Työntekijöiden jaksamisesta huolehtiminen	8,7	8,6	8,9	8,5	8,8	8,7
Työolojen ja työsuojelun parantaminen	9,0	9,0	9,1	8,9	9,0	9,0
Työpaikkatason neuvotteluissa työntekijöitä edustaa osaava luottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu	9,1	9,1	9,0	9,1	9,3	9,0
Kaikille tulevat palkankorotukset	9,2	9,0	9,1	9,4	9,3	9,3
Työehtojen vähimmäistason turvaaminen työehtosopimuksilla	9,2	9,2	9,4	9,3	9,3	9,1

Taulukko 3.

Kuinka tärkeänä pidät, että ammattiyhdistysliike työskentelee seuraavaksi luettelemieni asioiden puolesta. 0=Ei lainkaan tärkeää, 10=Erittäin tärkeää

	Yhteensä	Teollisuus	Kuljetusala	Rakennus- ja sähköalat	Julkiset palvelualat	Yksityiset palvelualat
Maahanmuuttajat työllistyvät nopeasti	7,4	7,3	7,9	7,2	7,7	7,3
Työpaikat toimivat ekologisesti	7,7	7,6	7,8	7,3	7,9	7,8
Eläkkeen taso on riittävä	8,4	8,5	8,3	8,1	8,4	8,3
Työttömyysturvan taso on riittävä	8,6	8,6	8,7	8,3	8,7	8,5
Työelämään liittyvät epäkohdat ovat esillä julkisessa keskustelussa	8,6	8,5	8,5	8,5	8,8	8,4
Suomessa on hyvät julkiset palvelut	8,6	8,3	8,5	8,3	8,9	8,6
Työelämä on tasa-arvoista	8,8	8,7	8,8	8,6	8,9	8,7
Sinun alallasi on tulevaisuudessakin töitä Suomessa	9,1	9,0	8,9	9,4	9,1	9,0

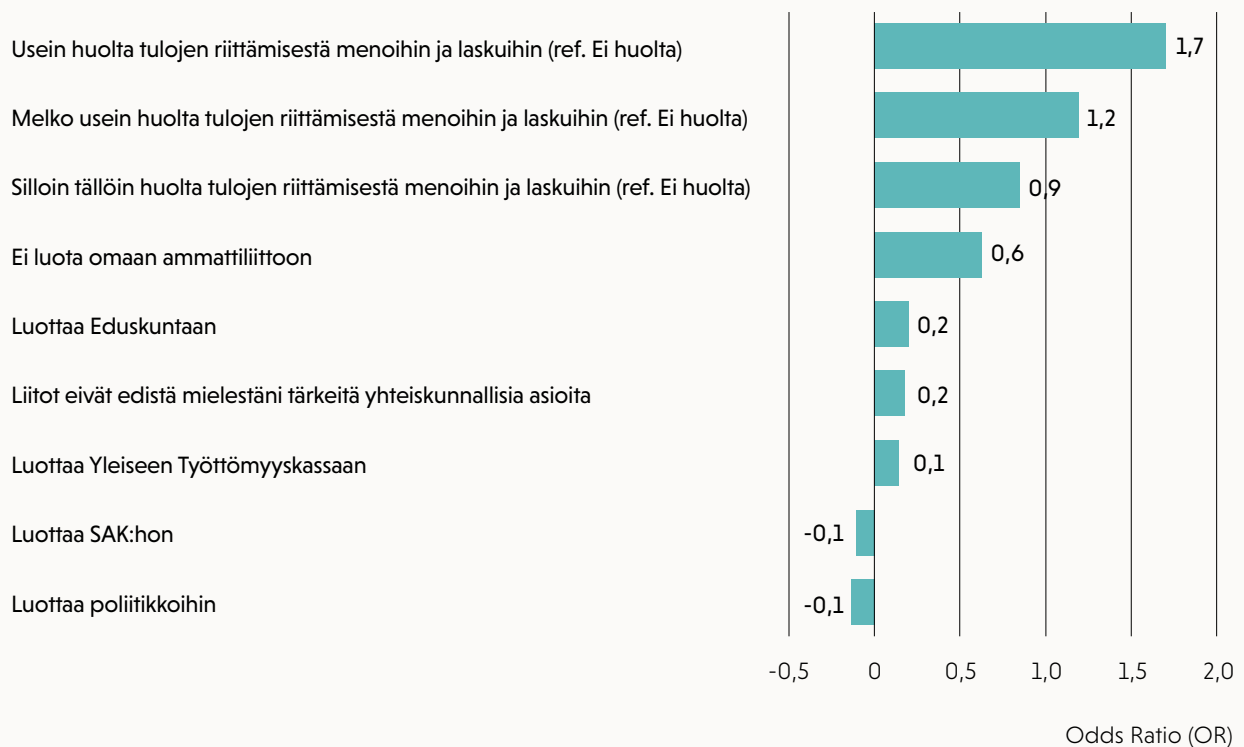
Taulukko 4.

Sitten joitakin yleisempiä väittämiä.

Käytä edelleen samaa asteikkoa 0–10.

0=Täysin eri mieltä, 10=Täysin samaa mieltä

	Yhteensä	Teollisuus	Kuljetusala	Rakennus- ja sähköalat	Julkiset palvelualat	Yksityiset palvelualat
Ilmastonmuutosta on hillittävä, vaikka se tarkoittaisi työpaikkojen vähenemistä sinun työpaikallasi.	4,8	4,3	5,1	4,1	5,2	5,1
Naiset ja miehet ovat Suomessa jo tasa-arvoisia, tasa-arvosta vouhotetaan nykyään liikaa.	5,0	5,6	4,7	5,9	4,3	4,5
Suomen talouden kilpailukyky kärsii ympäristön suojelemisesta.	5,1	5,5	5,2	6,3	4,4	4,7
Sosiaalietuudet tekevät ihmiset laiskoiksi.	5,2	5,2	5,6	6,1	5,1	4,6
Ympäristön suojeleminen tulisi asettaa talouskasvun edelle, jos nämä kaksi ovat keskenään ristiriidassa.	5,6	5,4	5,5	5,0	6,0	5,7
Suomi tarvitsee lisää työntekijöitä ulkomailta.	5,6	5,2	6,0	4,9	6,3	5,7
Työelämässä miehet ovat keskimäärin etuoikeutettuja naisiin verrattuna.	5,8	5,2	5,9	5,0	6,7	5,9
Suurin osa työttömistä etsii tosissaan töitä.	6,0	5,9	5,6	5,9	6,2	6,1
Jos on pakko valita, on parempi korottaa veroja kuin leikata julkisia palveluita ja sosiaalietuuksia.	6,5	6,2	6,5	5,7	7,1	6,7
Valtiovallan pitäisi ryhtyä nykyistä voimakkaampiin toimenpiteisiin tuloerojen vähentämiseksi.	7,2	6,8	6,9	6,7	7,8	7,5
Ennen kuin Suomeen palkataan työvoimaa EU:n ulkopuolelta, pitäisi tarkistaa, onko maassa jo saatavilla työvoimaa kyseisiin töihin.	8,2	8,3	8,2	8,7	7,7	8,2

Kuva 10.**Ammattiliitosta eroamisen harkintaa selittävät tekijät,
logistinen regressioanalyysi**

OR > 1 = referenssiryhmässä on muihin vastaajiin verrattuna useammin harkittu ammattiliiton jäsenyydestä luopumista

OR < 1 = referenssiryhmässä on muihin vastaajiin verrattuna harkittu harvemmin ammattiliiton jäsenyydestä luopumista

Oikein luokiteltujen tapausten osuus 87 %

6.2 KYSYMYSLOMAKE

Q001

Oletko tällä hetkellä töissä?

Kyllä

Ei → Haastattelemme tällä kertaa vain työssä olevia. Kiitokset mielenkiinnostasi.

Ei vastausta → Haastattelemme tällä kertaa vain työssä olevia. Kiitokset mielenkiinnostasi.

Q002

Seuraavaksi muutamia työhön ja omaan työpaikkaasi liittyviä kysymyksiä. Kerro ensin, kuinka tärkeänä pidät seuraavien asioiden toteutumista työssäsi. Ajattele asiaa asteikolla 0–10, missä 0 tarkoittaa ei lainkaan tärkeä, 10 erittäin tärkeä ja muut lukuarvot näiden ääripäiden väliin jääviä käsityksiä.

0=Ei lainkaan tärkeä,

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Erittäin tärkeä

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN ARVIOINTIKOHTEITA

Hyvä palkka

Työpaikan varmuus

Mielenkiintoiset työtehtävät

Mahdollisuus vaikuttaa omaan työhösi

Sopivan haastava työ

Mahdollisuus kehittää omaa ammattitaitoasi ja osaamistasi

Mahdollisuus edetä uralla

Hyvä työporukka

Mahdollisuus vaikuttaa työaikoihin

Esimieheni on helposti lähestyttävä

Riittävästi aikaa työn tekemiseen hyvin

Työn ja muun elämän yhteensovittaminen onnistuu hyvin

Työntekeminen on henkisesti ja fyysisesti turvallista

Q003

Onko työpaikallasi luottamusmies?

Kyllä

Ei

Ei osaa sanoa

JOS ON (q003=1)

Q004

Tiedätkö, millaisissa asioissa luottamusmieheen voi ottaa yhteyttä?

Kyllä

Ei

Ei osaa sanoa

Q005

Seuraavaksi eritä työhösi ja elämäsi liittyviä väittämiä. Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet kunkin kanssa. Käytä taas asteikkoa nolasta kymmeneen, jossa 0 tarkoittaa täysin eri mieltä, 10 täysin samaa mieltä ja muut numerot näiden väliin jääviä mielipiteitä.

0=Täysin eri mieltä

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Täysin samaa mieltä

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

Palkkani takaa riittävän toimeentulon.

Olen huolissani siitä, että jään työttömäksi lähiaikoina.

Olen huolissani siitä, että osaamiseni ei riitä työtehtävien muuttuessa.

Olen huolissani siitä, että en jaksa nykyistä työn kuormitusta tulevaisuudessa.

Voisin kouluttautua uuteen ammattiin.

Olisin valmis muuttamaan työn perässä toiselle paikkakunnalle.

Olen huolissani siitä, että maahanmuuttaja vie työpaikkani.

Q006

Luettelen seuraavaksi eritä mahdollisia syitä kuulua ammattiliittoon. Kuinka tärkeä niistä kukin on omalle ammattiliittojäsenyydellesi. Käytä tässäkin asteikkoa 0-10, jossa 0 tarkoittaa ei lainkaan tärkeä 10 erittäin tärkeä ja muut numerot näiden väliin jääviä käsityksiä.

0=Ei lainkaan tärkeä

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Erittäin tärkeä

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN PERUSTEITA

Liitto neuvottelee työehdoista, kuten palkoista ja työajasta

Liitosta saat tietoa, neuvontaa ja koulutusta työelämään liittyvissä asioissa

Saat liitosta tukea, jos sinulla on ongelmia työnantajani kanssa

Liitot edistävät mielestäsi tärkeitä yhteiskunnallisia asioita

Liitosta saat jäsenetuja kuten vakuutusetuja sekä lomatoimintaa

Haluat varmistaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan itsellesi

Liitto järjestää tarvittaessa lakkoja ja ulosmarsseja

Q007

Olisiko jotain sellaista, mitä ammattiliittojen pitäisi mielestäsi tehdä edellä mainittujen asioiden lisäksi?

AVOIN VASTAUS: _____

Ei ole

Ei osaa sanoa

Q008

Kuinka tärkeää ammattiliiton jäsenyys on sinulle. Käytä samaa asteikkoa 0-10, jossa 0 tarkoittaa ei lainkaan tärkeää ja 10 erittäin tärkeää ja muut numerot näiden väliin jääviä käsityksiä.

0=Ei lainkaan tärkeää

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Erittäin tärkeää

Ei osaa sanoa

Q009

Seuraavaksi luettelen eräitä ammattiyhdistysliikkeen edistämiä asioita. Kerro, kuinka tärkeänä pidät niistä kutakin. Käytä edelleen samaa asteikkoa 0-10, missä 0 tarkoittaa ei lainkaan tärkeää, 10 erittäin tärkeää ja muut numerot näiden väliin jääviä käsityksiä.

0=Ei lainkaan tärkeää

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Erittäin tärkeää

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN ASIOITA

Kaikille tulevat palkankorotukset

Työntekijän tarpeisiin sopivat työajat

Työolojen ja työsuojelun parantaminen

Jäsenten tukeminen näiden oman työnsä kehittämisessä

Työntekijöiden jaksamisesta huolehtiminen

Vuokra- ja keikkatyöläisten aseman parantaminen

Työntekijöiden ammatillisen osaamisen edistäminen

Työehtojen vähimmäistason turvaaminen

työehtosopimuksilla

Työpaikkatason neuvotteluissa työntekijöitä edustava osaava luottamusmiehen tai työsuojeluvaltuutettu

Q010

Käytä edelleen samaa asteikkoa 0-10, jossa 0 on ei lainkaan tärkeää ja 10 erittäin tärkeää ja kerro, kuinka tärkeänä pidät, että ammattiyhdistysliike työskentelee seuraavaksi luettelemieni asioiden puolesta.

0=Ei lainkaan tärkeää

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Erittäin tärkeää

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN ASIOITA.

Työelämään liittyvät epäkohdat ovat esillä julkisessa keskustelussa

Sinun alallasi on tulevaisuudessakin töitä Suomessa

Työttömyysturvan taso on riittävä

Eläkkeen taso on riittävä

Työelämä on tasa-arvoista

Työpaikat toimivat ekologisesti

Suomessa on hyvät julkiset palvelut

Maahanmuuttajat työllistyvät nopeasti

Q011

Oletko harkinnut ammattiliiton jäsenyydestä luopumista?

Kyllä

Ei

En osaa sanoa

Q012

Olisitko valmis lakkoon seuraavissa tilanteissa?

Kyllä

Ei

Ei osaa/halua sanoa

Jos työnantajasi kohtelisi työporukkaasi epäoikeudenmukaisesti

Jos työnantajasi heikentäisi työpaikkasi henkilöstön työehtoja

Jos työnantajasi olisi irtisanomassa työntekijöitä työpaikallasi

Jos Eduskunta olisi säätämässä työttömyysturvaa heikentävää lakia

Jos Eduskunta olisi säätämässä työaikaa pidentävää lakia

Jos Eduskunta olisi säätämässä loma-aikaa vähentävää lakia

Jos Eduskunta olisi heikentämässä työntekijöiden lakko-oikeutta

Jos Eduskunta olisi säätämässä lakia, joka lyhentää työntekijän irtisanomisaikaa

Jos Eduskunta olisi säätämässä työehtosopimusten vähimmäisturvaa murentavaa lakia

Jos palkkasi olisi pienentymässä Eduskunnassa tehtävän päätöksen seurauksena

Jos tulevat eläkkeet olisivat pienentymässä Eduskunnan päätöksen seurauksena

Q013

Kerro, kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavista väitteistä. Arvioi niitäkin asteikolla 0-10, jossa 0 tarkoittaa täysin eri mieltä, 10 täysin samaa mieltä ja muut lukuarvot näiden väliin jääviä mielipiteitä.

Ensin kolme palkkoihin liittyvää väittämää.

0=Täysin eri mieltä

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Täysin samaa mieltä

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

Samaa työtä tekevien palkkaerot voivat kasvaa työnantajan tahdon mukaisesti.

Samaa työtä tekevien palkankorotukset voivat olla erisuuruisia, jos työnantaja niin arvioi.

Palkat voivat alentua, jos työpaikan taloudellinen tilanne heikentyy.

Q014

Sitten joitakin yleisempiä väittämiä. Käytä edelleen samaa asteikkoa 0-10.

0=Täysin eri mieltä

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Täysin samaa mieltä

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN VÄITTÄMIÄ

Jos on pakko valita, on parempi korottaa veroja kuin leikata julkisia palveluita ja sosiaalietuuksia.

Valtiovallan pitäisi ryhtyä nykyistä voimakkaampiin toimenpiteisiin tuloerojen vähentämiseksi.

Sosiaalietuudet tekevät ihmiset laiskoiksi.

Suurin osa työttömistä etsii tosissaan töitä.

Ympäristön suojeleminen tulisi asettaa talouskasvun edelle, jos nämä kaksi ovat keskenään ristiriidassa.

Ilmastonmuutosta on hillittävä, vaikka se tarkoittaisi työpaikkojen vähenemistä sinun työpaikallasi.

Suomen talouden kilpailukyky kärsii ympäristön suojelemisesta.

Naiset ja miehet ovat Suomessa jo tasa-arvoisia, tasa-arvosta vouhotetaan nykyään liikaa.

Työelämässä miehet ovat keskimäärin etuoikeutettuja naisiin verrattuna.

Suomi tarvitsee lisää työntekijöitä ulkomailta.

Ennen kuin Suomeen palkataan työvoimaa EU:n ulkopuolelta, pitäisi tarkistaa, onko maassa jo saatavilla työvoimaa kyseisiin töihin.

250 euroa vähemmän kuussa käteen tekisi elämästäni taloudellisesti käytännössä mahdotonta.

250 euroa lisää kuussa käteen tekisi elämästäni taloudellisesti merkittävästi helpompaa.

Q015

Kuinka paljon luotat seuraaviin tahoihin?

Tässäkin käytetään asteikkoa 0-10, jossa 0 tarkoittaa, en luota ollenkaan, 10 luotan täysin ja muut lukuarvot näiden ääripäiden väliin jääviä näkemyksiä.

0=En luota ollenkaan

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Luotan täysin

Ei osaa sanoa

ROTATOIDAAN TAHOJA

SAK (Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö)

Oma ammattiliittosi

Elinkeinoelämä

Eduskunta

Oikeusjärjestelmä

Poliisi

Poliitikot

Poliittiset puolueet

Euroopan parlamentti

YTK (Yleinen Työttömyyskassa, myös Loimaan kassa)

Q016

Lopuksi kaksi sinua koskevaa kysymystä.

Kuinka usein olet huolestunut siitä, että perheesi tai mikäli elät yksin sinun kokonaistulot eivät riitä menoihin ja laskuihin?

LUETTELE 1-5

Et koskaan

Harvoin

Silloin tällöin

Melko usein

Hyvin usein

Ei osaa sanoa

Q017

Mihin asemaan sijoitut itse suomalaisessa yhteiskunnassa?

Ajattele tilannettasi asteikolla 0-10, jossa 0 tarkoittaa kaikkein huono-osaisimpia, 10 kaikkein hyväosaisimpia ja muut lukuarvot näiden ääripäiden väliin jääviä tilanteita.

0=Kaikkein huono-osaisimmat

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10=Kaikkein hyväosaisimmat

Ei osaa sanoa

Tässä olivat kaikki kysymyksemme. Kiitos, että osallistuit tutkimukseemme.

- 1 Tutkimus perustuu Verianin puhelimitse keräämään aineistoon (n=1203) liittojen työssäkäyvistä jäsenistä. Aineisto kerättiin 12.6.–16.7.2024. Aineisto edustaa SAK:n liittojen työssäkäyvää jäsenkuntaa toimialan, sukupuolen ja iän mukaan. Kyselylomakkeen laativat raportin kirjoittaja ja Juha Antila (SAK).
- 2 Tutkimukseen osallistuivat Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT, Ilmailualan Unioni IAU, Julkisten hyvinvointialojen liitto JHL, Aliupseeriliitto, Vankilavirkailijain liitto VVL, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU, Rakennusliitto, Suomen Elintarviketyöläisten liitto SEL, Sähköliitto, Teollisuusliitto sekä Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto Teme.

SAK:n jäsentutkimus 2024

Kuinka SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen työssäkäyvät jäsenet suhtautuvat ilmastonmuutokseen ja tasa-arvoon? Entä millaisia eroja SAK:laisten välillä on suhtautumisessa ammattiyhdistysliikkeen toimintaan?

Vaikka tutkimuksessa tarkastellut asiat eivät suurilta osin jaa SAK:laisten näkemyksiä, osassa teemoista on havaittavissa selviä mielipideeroja. Esimerkiksi kärjistetyt näkemykset sukupuolten tasa-arvosta tai ympäristönsuojelusta jakavat SAK:n nais- ja miesvaltaisten alojen työntekijöitä.

Sen sijaan SAK:n työssäkäyvät jäsenet ovat lähes yksimielisiä siitä, että ammattiyhdistysliikkeeltä odotetaan työehtosopimusten ja palkankorotusten turvaamista. Ammattiyhdistysliikkeen toimet luottamus henkilön osaamisen, työllisyyden ja työelämän tasa-arvon parantamiseksi saavat myös laajaa kannatusta.

The logo for SAK (Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö) consists of the letters 'SAK' in a bold, white, sans-serif font, centered within a red parallelogram shape that is wider at the top and tapers towards the bottom.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Pitkäsillanranta 3, PL 157, 00531 Helsinki
020 774 000 - sak@sak.fi - www.sak.fi